

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXV Nr. 6

KETVIRTADIENIS KOVO [MARCH] 14, 1985

KAINA 25 c.

KASDIEN

SUSILAUKIA BUMERANGO KALBANT APIE MOKESČIUS LIAUDIS TARS ŽODĮ RUOŠKIMĖS JUBILIEJUI

Ekonomistas Victor Perlo laikraštyje "Daily World" pažymi, kad Amerikoje antitarybinė propaganda vis labiau eina vėjais. Žmonių domėjimasis Tarybų Sąjungoje gyvenimu didėja, vykstančių turistinėmis grupėmis į Tarybų Sąjungą gausėja, JAV ir TSRS miestų bičiuliavimosi sąjūdis plečiasi.

Vadinasi, antitarybinė propaganda iš sapaliojimų apie Tarybų Sąjungą susilaukia bumerango. Arba kitaip pasakius, iš pūtimo prieš vėją niekas neišeina. Kad taip yra, matome ir lietuviškų nacionalistų fronte.

Pajamų mokesčiai Amerikos žmonėms yra opus klausimas. Kaip žinia, anais metais prezidentas korporacijoms mokesčius sumažino, o menkesnių pajamų žmonėms padidino. Žinoma, liaudis pasipiktino ir net ėmė kalbėti, kad prezidentas iš neturtingų atima, o turtingiems duoda.

Kad išsisukus iš šios "bėdos", rinkiminės kampanijos metu prezidentas prižadėjo mokesčių sistemą susimplifikuoti-suprastinti. Bet dabar po rinkimų, sausio 7 d. prezidentas duodamas interviu laikraščiai "Wall Street Journal" prasarė, jog jis nesutinka, kad korporacijoms mokesčiai būtų padidinti.

Labai galimas daiktas, iš to mokesčių sistemos suprasimo menkesnių pajamų žmonėms bus naudos kaip iš ožio vilnų.

Balandžio 20 dieną mums Amerikoje bus svarbi diena. Tą dieną Amerikos liaudis ruošiasi tarti savo žodį prez. Reagano administracijai prieš jos užsienio ir vidaus politiką, ypač prieš ruošimąsi "žvaigždžių karui".

Visos šalies apimties demonstraciją Washingtono organizuoja taikingosios liaudies sąjūdžiai, telkdamiesi į koaliciją. Rašant šiuos žodžius, į koaliciją jau stoji 75 miestų profsąjungų, taikos, bažnyčių, civiliųjų teisių, pensininkų 125 organizacijos. Visoje šalyje šiam reikalui kuriasi komitetai.

Šiomet gegužės 8 dieną sukaks 40 metų kaip baigėsi II Pasaulinis karas, sukėlęs neapsakomus sugriovimus, nusinešęs milijonus gyvybių, nemažiau palikęs invalidų, našlių ir našlaičių. O kokias kančias turėjo, iškentėti tautos per kurių žemes ėjo karo frontai, niekas negali apskaičiuoti.

Ši data visame pasaulyje, ypač Europoje bus minima kuo plačiausiai. Bus prisiminta karo liepsnos ir dūmai, žmonių vaitojimai, bus prisimintas ir to meto tarptautinio imperializmo peniukšlis Hitleris su jo nacizmu, bus sudėta priesaika kovoti, kad visa tai pasaulyje nepasikartotų.

Kiekvieno dorą žmogaus pareiga yra ruoštis šiam minėjimui, kad

PIRMAUJANTIS KIEMAS

Nuotraukoje: Šilutės rajono "Veiviržos" paukštinkystės tarybinio ūkio kiemas [viršuje]; Kėdainių rajono "Rytų aušros" kolūkio degalinė.

Lietuvoje vyko tradicinė dešimtoji technikos kiemų ir pažangių techninio aptarnavimo metodų diegimo apžiūra. Komisija patikrino 132 respublikos ūkius. Žiūrėjo, jokia remonto ir aptarnavimo bazė, saugumo technikos, gamybinės sanitarijos bei priešgaisrinės apsaugos būklė, kaip naudojami naftos produktai, technika, kaip ūkiai apsirūpinę mechanizatoriais.

Pasak komisijos, galima pasidžiaugti technikos kiemų tvarkomo pažanga. Beveik visi ūkiai, rajoninėse apžiūrose užėmę pirmasias vietas, turi geras remonto dirbtuves, techninio aptarnavimo punktus, degalines, garažus sudėtingai technikai laikyti, kietą kiemo dangą, sudarytos geros darbo sąlygos mechanizatoriams, našiau naudojama technika. Tai rodo ir tas faktas, kad apžiūroje net 43 rajonuose geriausi technikos kiemai pripažinti pirmą kartą.

Pirma vieta atiteko Šilutės rajono "Veiviržos" paukštinkystės tarybiniam ūkiui. Ūkio technikos kieme yra visi inžinerinės tarnybos elementai. Kiemą sudaro 75-iems traktoriams skirtos remonto dirbtuvės, du techninio aptarnavimo punktai, papildomi 48 automobiliams ir 60 traktorių, du 24 vietų kombainų ir kitų savaeigių mašinų garažai, 600 kv. m. patalpos sudėtingoms mašinoms laikyti, žemės ūkio mašinų remonto cechus, dega-

jame atspindėtų taikingosios žmonijos troškimai.

Džiugu pranešti, kad girdisi balsų, jog iš įvairių kolonijų, net ir iš labai tolimų, šiomet turėsime nemaža svečių "Vilnius" dalininkų jubiliejiniame suvažiavime bei bankete. Tokie balsai girdisi iš Kalifornijos, Floridos, Detroito ir iš kitur.

Turėsime svečių ir iš Lietuvos, jų tarpe žymių artistų akademinio lygio. Jie duos koncertą jubiliejiniame bankete, kuris vyks birželio 9 d.

Suvažiavimas vyks birželio 8 dieną. Ruoškimės jame gausiai dalyvauti, kad pasidžiaugus, nežiūrint pergyventų visokių sunkumų, "Vilni" išlaikėme 65 metus. Emigracijos sąlygomis ir dar pažangiam laikraščiai tiek metų išsilaikyti yra didelis dalykas. S. J. Jokubka

TAIP BUS IR NAMIBIJOJE

Daugiau kaip dvidešimt metų Namibijos liaudis kovoja už savo šalies nepriklausomybę, už jos išsivadavimą iš rasistinės Pietų Afrikos respublikos okupacijos. Kaip plačiai jos kovai pritaria pasaulio viešoji nuomonė rodo ir faktas, kad pagal Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos nutarimą pažymima tarptautinio solidarumo su Namibijos liaudimi Savaitė.

Pietų Afrikos respublikai, belaikančiai Namibijoje šimtą tūkstančių armiją, viena okupacijos diena kainuoja 1650 tūkstančių randų. Tik praėjusiais metais Namibijoje buvo sunaikinta 518 okupantų, daugiau tūkstančių jų sužeista, iš rikiuotės išvesta apie šimtą kovinių mašinų ir sunkvežimių, numušta keletas lėktuvų ir malūnsparnių.

Nebūna lengvų kelių į tautų suverenumą, bet galiausiai jų kovą vainikuoja pergalė. Taip bus ir Namibijoje, šioje ovamų, kalnų damarų, okovangų, hererų žemėje...

P. Venta

Apie laisvietį — laida per Maskvos televiziją

Tarybų Sąjungoje labai plačiai pažymima 40-metė sukaktis nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos, hitlerinės Vokietijos ir militaristinės Japonijos sutriuškinimo. Ten labai gražiais žodžiais minimas ir Amerikos kareivių įnašas į bendrą pergalę, apgailestaujama, kad kartu prieš žmonijos priešą kovojusios dvi didžiosios valstybės dabar gyvena nesantaikoje.

Tarybinėje spaudoje dažnai rašoma apie Amerikos kareivius, kovojusius Europoje ir Azijoje. Malcnu pasakyti, kad Tarybų Sąjungos centrinė televizija, kurios laidos matomos visoje šalyje ir net kai kuriose Rytų Europos valstybėse, vienoje savo labiausiai žiūrimų sekmadieninių programų — "Tarptautinėje panoramoje" kovo 17 dieną rodys apie mūsų laisvietį Povilą Ventą.

Prieš kelias savaites Povilą namuose aplankė du Maskvos televizijos žurnalistai Vadim Lobatchenko ir Evgeni Sveshnikov, su juo ilgai kalbėjosi, klausinėjo apie ilgą kovos prieš fašizmą kelią, prasidėjusį prieškarinėje Lietuvoje, vėliau Ispanijos iternacionalinėse brigadose, kovos su japonais fronte Burmoje ir Kinijoje. Visą jų pokalbį fiksavo kino kamera.

Povilas Venta nepraleido progos pakalbėti ir apie "Laisvės" laikraštį, pažangiečių judėjimą. Dabar iš Maskvos gauta žinia, kad sekmadienio vakare apie mūsų laisvietį bus rodoma net dešimt minučių, pasakojimu apie jį bus pradėta visa laida. "Tarptautinę panoramą" iš karto gali matyti 270 milijonų žmonių. Ji bus žiūrima ir Lietuvoje.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50;
Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00;
foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Valstybės biudžeto projektas kelia nerimą

Prez. Reagano valstybės biudžeto projektas, patiektas kongresui svarstyti, Amerikos liaudžiai nėra juokas, o rimta problema, kelianti susirūpinimą. Nors kongrese ir girdisi pasipriešinimo balsai tokiam biudžetui, kokio prezidentas nori, bet platieji liaudies sluoksniai daugiau ar mažiau pradeda nerimauti.

Ypač stiprų balsą prieš biudžetą pradeda kelti fermeriai. South Dakota, Iowa, Minnesota ir kitose valstijose vyksta fermerių mitingai daugtūkstančių demonstracijos, nukreiptos prieš biudžeto numatomą subsidijų sumažinimą.

Sunerimę ir Social Security pensininkai, kad numatoma pabranginti Medicare ir Medicaid apdraudus, kad kyla mintis išaldyti metams laiko pensijų didinimą lygiagrečiai su gyvenimo brangėjimu. Jie irgi organizuoja spaudos konferencijas, susirinkimus, masinius mitingus. Kaip pažymi Illinois Visuomenės veiklos tarybos (Public Action Council) lyderis Jan Schakovsky, spaudos konferencijas pensininkai jau turėjo Chicagoje, Rockforde, Bloomingtone ir Champagne mieste. Nemažiau sunerimę ir kitose valstijose seni žmonės.

Prieš biudžetą organizuojasi koalicija už išaldymą ginklavimosi, už daugiau darbų, už stipresnes socialines programas, prieš kišimąsi į Centralinės Amerikos vidaus reikalus, prieš apartheidą Pietų Afrikoje, prieš rasizmą čia Amerikoje. Koalicijos organizatoriai numato balandžio 20 dieną turėti visos šalies masto demonstracijas Washingtone ir San Franciske.

Nepasitenkinimas biudžeto projektu kyla akademinio jaunimo tarpe, švietėjų ir kultūrininkų tarpe. Nors prezidentas aiškinasi, kad paskolos už mokslą kolegijose bei universitetuose bus atimtos tik turčių vaikams, bet faktas yra faktas, paskolų atėmimu studentams bus skaudus smūgis šalies švietimui.

Pasipiktinimas kyla, kad prezidentas numato \$40 milijonų perkelti Pentagonui iš žmonių reikmės fondų. Ryšium su tuo Raleigh, North Carolinoje, bažnytinių grupės planuoja gegužės 3-4 dienomis turėti konferenciją. Konferenciją organizuoja Koalicija už naują užsienio ir militarine politika.

Ir taip visoje šalyje nerimas, judėjimas kyla prieš antilaudiška valstybės biudžeto projektą. Senatoriai ir kongresmenai laiškais ir telegramomis "bombarduojami", kad paklustu savo rinkėjų balsui, ir tas balsas darosi vis stipresnis.

Jeigu kongresas neatsižvelgs į liaudies nepasitenkinimą biudžeto projektu, ženklai rodo, tenka laukti didelio Amerikos liaudies suludėjimo, rustaus balso, kovą už savo reikalus, ypač už išsaugojimą gyvenimo lygio.

Centrinėje Amerikoje įsiliepsnojusį ugnis neužgesinama

Nors prez. Reaganas su savo leitenantais mano, kad milijonais dolerių bus galima Centrinėje Amerikoje užgesyti įsiliepsnojusią ugnį, bet ženklai rodo, jog niekas iš to neišeis. Salvadora patriotai nepadeda kovos ginklo kol nebus įvykdyta žemės reforma ir šalyje neįvesta darbo liaudies demokratija. Nikaragvoje su liaudies sandinistais nepajėgia susidoroti nei doleriais penimi samonistai, nei Centralinė Žvalgyba minuodama Nikaragvos uostus, nei Vatikanas grasinimais, kad kunigai išeitų iš sandinistų valdžios.

Per metų metus imperialistinio kapitalo, daugnacionalinių korporacijų ir vietinės olichargijos to regiono tautos alintos, niurkintos pusbadžiame gyvenime, represuotos reakcinio kapitalo, nebepakęsdamos beteisisko gyvenimo atėjo į protą, jog reikia kovoti, siekti socialinės, ekonominės ir politinės nepriklausomybės pavyzdžiu kitų šalių kaip Kubos, Angolos, Etiopijos, Mazambiko . . .

Kaip upės vandens bėgimo vaga negalima sulaikyti, taip vykstančio nualintose šalyse žmonių nepasitenkinimo ekonominiu, politiniu ir socialiniu gyvenimu niekas negali sulaikyti. Niekas negali sulaikyti ir visame pasaulyje vykstančių pakaitų bei kovų už taiką, demokratiją ir socialinę pažangą.

Prez. Reaganas ir jo leitenantai sąmoningai ar nesąmoningai visa to nesupranta, nes turi būti daugnacionalinių korporacijų ir jankiško imperialistinio kapitalo interesų sargyboje, nežiūrind kad prieš Nikaragvos bei Salvadora liaudies siekius reikia kovoti kaip Don Kichotui su malūnais. Pila milijonus dolerių ir netgi broliais vadina tuos, kurie ten terorizuoja ir žudo nieko dėtus žmones, tų šalių patriotus.

Prez. Reaganas mušasi į krūtinę, kad Centrinėje Amerikoje Amerikos pareiga pastoti kelią komunizmui ir išpuoselėti demokratiją. Taip, bet visas svietas žino, kad demokratija nelygi demokratija. Taip, bet visas svietas, kad demokratija nelygi demokratijai. Buržuazinė demokratija yra valdančiosios buržuazinės klasės, darbo liaudies demokratija yra jos demokratija. Už šitokią demokratiją Centrinėje Amerikoje patriotai krauja lieją.

2

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

REPRESIJOS ČILĖJE

Kaip praneša Ispanijos agentūra EPE, karinė fašistinė diktatūra Čilėje uždraudė liaudies demokratinį judėjimą, į kurį įeina komunistai, socialistai ir kitos šalies kairiosios jėgos. Mėgindamas pateisinti šią represyvią priemonę, kruvinas režimas oficialiame pranešime teigia, kad esą šios organizacijos įkūrimas ir veikla pažeidžia konstitucija, kurią, kaip žinia, priešingai čiliečių valiai 1980 metais primetė Pinočetas ir jo klika.

ISRYŠKĖJO NESUTARIMAI

TASS'o pranešimu, prez. Reaganas tarėsi Baltuosiuose rūmuose su Brazilijos išrinktu prezidentu T. Neves, kuris oficialiai pradės eiti šias pareigas kovo 15 dieną.

Derybos parodė, kad JAV ir Brazilija nesutaria dėl daugelio užsienio politikos ir prekybos bei ekonomikos problemų. Skirtingos yra šalių pažiūros į problemas Centrinėje Amerikoje, kur, kaip mano Brazilijos lyderis, suregulavimo reikia siekti politinėmis priemonėmis, tuo tarpu Washingtonas mėgina karinėmis priemonėmis "išspręsti" regiono problemas.

AUKŠČIAUSIAS INFLIACIJOS LYGIS

1984 metais Bolivijoje buvo įregistruotas aukščiausias Lotynų Amerikos šalyse infliacijos lygis, kuris pasiekė 2 tūkstančius procentų. Tai pranešama nacionalinio ekonomikos mokslų universiteto, kuris paskelbė statistikos duomenis apie praėjusių metų šalies ekonomikos būklę.

PRIEŠ TAIKOS ŠALININKUS

Vakaru Vokietijos valdžia griežtina antikarinę akcijų dalyvių represijas. Pasielkusi į pagalbą teismus ji mėgina nuslopinti vis platesnį mastą šalyje įgaunantį judėjimą prieš Amerikos branduolinių raketų "Peršing-2" dislokavimą jos teritorijoje. Tūbingeno teismas nuterė, kad šio masto antipreteto protestus 20 metų kalėti. Jų "kalė" yra tik tai, kad jie dalyvavo prie JAV karo aviacijos pajėgų bazės Mitlangene įvykusioje antikarinėje manifestacijoje.

PRANCŪZIJOS KOMUNISTAI

Įvyko Prancūzijos komunistų partijos eilinis XXV suvažiavimas. Kaip pabrėžia laikraštis "Jumante", didžioji dauguma komunistų pasisakė už tai, kad būtų aktyviau kovojama prieš kapitalą ir reakciją, už partijos gretų susitelkimą ir masinės bazės stiprinimą, už nusiginklavimą ir taiką. Buvo paremtas Prancūzijos komunistų partijos centro komiteto pasiūlytas kursas sukurti šalyje naują liaudies daugumos susivienijimą žengimo į socializmą vardan.

PRIEŠ KOSMOSO MILITARIZAVIMĄ

Rytų Vokietijos laisvųjų vokiečių profsajungų susivienijimo centro valdybos pirmininkas H. Tichas ir Skotijos trade-unionių kongreso generalinis sekretorius, tarptautinio profsajungų komiteto už taiką ir nusiginklavimą pirmininkas D. Milnas pareiškė didelį susirūpinimą, kad dėl reakcingu JAV sluoksnių pavojaus kurso ir pirmiausia dėl jų ketinimo militarizuoti kosmosą labai paaštrėjo tarptautinė padėtis.

MOKSLININKŲ SEMINARAS

Japonijos sostinėje įvyko tarptautinis mokslininkų seminaras. Jis buvo surengtas pagal tarptautinę mokslo veikėjų, nagrinėjančių kelio užkirtimo branduoliniam karui ir galimų branduolinio ginklo panaudojimo padarinių problemas, susitikimų programą. Seminare dalyvavo žymūs mokslininkai iš 12 pasaulio šalių, tarp jų — iš Tarybų Sąjungos. Forumo delegatai pareikalavo paskelbti už įstatymo ribų branduolinį ginklą, taip kitų rūšių masinio naikinimo ginklą. Tokijoje spaudos konferencijoje seminaro dalyviai pabrėžė, kad branduolinio ginklo panaudojimas yra baisus nusikaltimas žmonijai ir paragino kuo greičiau susitarti dėl visišką jo uždraudimo.

DARBO ŽMONIŲ KOVOS AVANGARDE

Lisabone įvyko masinis darbo žmonių mitingas, kuriame pasakė kalbą Portugalijos komunistų partijos generalinis sekretorius A. Kunjalas.

Sie metai, jis pareiškė, Portugalijos liaudžiai bus svarbus etapas kovoje už 1974 metų revoliucinių pertvarkymų įgyvendinimą, už demokratijos stiprinimą, už savo teises ir geresnę šalies ateitį.

PANAMOS VYRIAUSYBĖS SUSIRŪPINIMAS

Panamos vyriausybė pareiškė didelį susirūpinimą dėl to, kad Panamos kanalu su Amerikos valdžios žinia plaukia Japonijos laivai, kurie gabena plutonį. Ryšium su tuo paskelbtame Panamos užsienio reikalų ministerijos pareiškime pažymima, kad radioaktyvaus krovinių transportavimas kanalu ir šalies teritoriniais vandenimis "kelia didelę grėsmę respublikos gyventojams ir aplinkai".

Trumpai

— Zambijos prez. Kenneth Kaunda kreipėsi į JAV ir kitas vakaru šalis, kad paskelbtų ekonominių embargo rasistinei Pietų Afrikai.

— Maskvos radijas sako, jog teroristiniai išpuoliai Vakaru Europoje prieš NATO instaliacijas yra niekas daugiau, o tik provokacija, kad sukeltų nuotaikas prieš Tarybų Sąjungą.

— Kylant indelininkų reikalavimams. New Yorko City bankas sutiko nutraukti biznio ryšius su rasistine Pietų Afrika.

— Prancūzijos dvasininkas Andre Jacques, apsilankęs Čilėje, pasakoja, kad ten fašistinė valdžia praktikuoja neapsakomas represijas, kalėjimai pilni ne tik eilinių žmonių, o ir kunigų.

— Antikomunistinės "Nepriklausoma ir demokratinė Kuba" organizacijos lyderis Hubert Matos pasiūlyrė, kad organizacijos 10 narių įstojo į CIA samdinių gretas padėti nuversti Nikaragvoje sandinistų valdžią.

— Peru respublikos nacistų vad. Sendero Luminoso pagrąsino kariuomenės koalicijoje, kurioje yra ir komunistai, jeigu dalyvaus balandžio mėn. prezidento rinkimuose, užatakuos.

— Nacių koncentracijose buvusių žydų sąjungos Prancūzijoje prezidentas Henry Bulawko sako, jog juos nuo mirties išgelbėjo TSRS Raudonoji armija, baigiantis karui.

Vilnis, 1985 kovo 14

Kad pasaulis būtų gražesnis

„Mačiau jį tik vieną kartą gyvenime — 1959 metais, išvykęs į JAV. Bet buvau skaitęs jo raštus, po susitikimo šiek tiek susirašinėjome, ir man susidarė įspūdis, kad jį perpratau.“

Kada susitikome, Prūseika jau buvo, anot jo, „iškeitęs aštunta dešimtį“, tai yra peržengęs aštunto dešimtmečio slenkstį. Šypsodamasis, bet pranašiška, jis pasakė, jog tai, matyt, jo paskutinis dešimtmetis.“

Taip savo prisiminimus apie JAV pažangiųjų lietuvių veikėją, vieną „Vilnies“ redaktorių pradeda G. Zimanas naujoje savo knygoje „Siluetai“. Ją išleido „Vagos“ leidykla Vilniuje. G. Zimano daug pristatinti „Vilnies“ skaitytojams nereikia — žinome jį kaip revoliucinio judėjimo dalyvį, vieną iš partizaninės kovos prieš hitlerinius okupantus Lietuvoje vadovų, kaip filosofą ir žurnalistą. Daug metų G. Zimanas redagavo „Tiesos“ laikraštį, „Komunisto“ žurnalą, išleido keletą knygų. Jo straipsnių sulaukdavome ir mūsų spaudoje, ir kas malonu — ne kartą mes, Amerikos lietuviai, esame su juo bendravę, jutę jo globą ir dėmesį Lietuvoje.

Per turtingą savo gyvenimą G. Zimanas yra sutikęs daug šviesių asmenybių, kurios įkvėpė darbe ir kovoje. Ne apie vieną jų yra rašęs periodinėje spaudoje. Dabar tie atsiminimai pateikiami surinkti į vieną knygą „Siluetai“. Kaip rodo pats pavadinimas, tose apybraižose — ir apie Lietuvos Komunistų partijos organizatorius V. Kapsuką, Z. Angarietį, A. Sniečkų, ir apie mokslininką V. Sivickį, ir apie poetę S. Nėrį ar rašytoją P. Cvirka, apie generolą V. Vitkauską ir dailininką A. Žmuidzinavičių bei kitus — tose apybraižose gal ir nerasime išsamaus žmonių gyvenimo aprašymo. Autorius pateikia tik tai, ką pats matė, girdėjo, jautė. Vienok tie gyvenimų siluetai gražiai papildo žinomų žmonių biografijas. Ir kas mums ypač malonu — randame apybraižas apie du vilniečius Rojų Mizarą ir Leoną Prūseiką. „Vilnies“ 65-mečio šventės išvakarėse tai mums labai brangu.

Knygoje pateikta apybraiža apie L. Prūseiką „Ugnis ir priešą“ susideda lyg iš dviejų dalių. Pirmą, tai betarpiški susitikimai su pačiu Prūseika, antra — jo publicistikos aptarimas, įvertinimas.

Manome, kad skaitytojams bus įdomu (kol savo rankose neturi „Siluetų“ knygos; paskaityti kelias to pasakojimo vietas

Taigi, G. Zimanas susitinka su L. Prūseika, jau paliegusiu žmogumi, sunkiai sergančiu.

„Turėjau tada oficialų įgaliojimą — A. Sniečkus paprašė pakviesti Prūseiką į Lietuvą pasigydyti. Paskui jis galėsiąs sugrįžti į JAV, bet mūsų medikai suteiks reikiamą pagalbą.“

Kiek pasikalbėjęs su Prūseika, pasakiau, kad jau daug draugų yra lankęsi savo senoje tėvynėje, galėtų ir jisai kurį laiką čia pabūti.

Išgirdęs tuos žodžius, Prūseika lyg kiek susimastė.

— Būtų, žinoma, gerai. Labai pasiilgau tėviškės. Labai norėčiau. Bet neišeina.

— Kodėl?

— Matote, esu vadinamajame deportuotojų saraše. Deportuoti, ištremti jie manęs vis dėlto negali.

Vilnis, 1985 kovo 14

Bet jeigu išvažiuosiu iš JAV, tada jau galės manęs atgal nebeįsileisti. Žinoma, galėčiau ir negrįžti, bet juk aš čia dar reikalingesnis negu namie. Jūs turite daug jaunimo, o kas mane čia pakeis?

Trumpai papasakojo, jog jis vis dėlto, nepaisydamas silpnos sveikatos, kasdien dirba.

— Jau parašiau vedamąjį, dar keletą smulkmenų. Man jau šiandien užtenka, laikraščiu tai didelė parama. Daugiau nieko nebedarysiu. Galime pasikalbėti.

Paskui klausiau kitus JAV lietuvius, nejaugi negalima surinkti Prūseikai reikalingų lėšų gydytis, ar neturi jų jis pats.

— Žinoma, kad jis nieko neturi. Visą gyvenimą dirbo tikrai visuomenės reikalams. Rašė skurdžiams, kur čia pralobsi. Užteko pragyventi — ir gerai. Bet lietuvių kolonijose tikrai sudėtų kiek reikia. Retas JAV lietuvis nėra girdėjęs Prūseikos vardo, nėra skaitęs jo raštų, neklausęs jo prakalbų. Vieniems jis patinka, kiti girdėjo apie jį tikrai bloga, nes jisai buvo dažniausiai keikiamas visų reakcinių laikraščių. „Atžagareiviai“ — taip JAV pažangūs lietuviai vadina įvairaus plauko reakcinius — jo ypač nekenė, bet ir bijojo. Tačiau gydytis jam duotų lėšų turbūt įvairių pakraipų žmonės. Kas girdėjo jį kalbant ar skaitė jo straipsnius, neliko abejingas. Tai, matyti, liečia ir tuos, kurių įsitikinimai yra jam priešiški.

Kad Prūseika populiarus, galėjau įsitikinti ir aš pats. Viename susirinkime kalbėtojas gerai ir šamojingai pakalbėjo. Draugas, sėdėjęs šalia manęs, su pasitenkinimu pasakė:

— Drožia, kaip Prūseika, jaunas būdamas.

Tai, matyt, buvo jam aukščiausias pagyrimas. Prūseika, rašo G. Zimanas, tikrai buvo savotiškas etalonas JAV lietuviams, ypač, žinoma, pažangiesiems, tiek kaip publicistas, tiek ir kaip kalbėtojas.

... Savo dienas jis baigė pas Jonikus. Alisė Jonikienė, kadaise dirbusi ligoninėje, labai gerai mokėjo jį slaugyti, ir Prūseika buvo labai patenkintas.

Mirė jisai lengvai. Jonikienė dargi galvojo, kad užmigo. Taip ji pasakė atėjusiam gydytojui. Tačiau jis tarė:

— Užmigo amžinai! Leonas Prūseika mirė.

Jį draugai buvo pasiryžę palaidoti Lietuvių tautinėse kapinėse, kurios buvo įsteigtos pažangių išievių ir kur turėjo gauti vietą kiekvienas lietuvis, nežiūrint į jo įsitikinimus ir pažiūras. Bet kada mirė Prūseika, kapinių valdyba nenorėjo duoti kapinėse tos vietos, kurią pasirinko draugai. Visuotinis pasipiktinimas dėl to buvo toks didelis, jog valdyba turėjo nusileisti.“

„Tokių iškilmingų ir gausingų laidotuvių Chicagos lietuviai dar nematė ir veikiausiai nematys!“ — rašė G. Zimaniui JAV lietuvių visuomenės veikėjas Leonas Jonikas laiške 1961 metų kovo 31 dieną.

„Darbo žmonės mylėjo ir tikrai gerbė Prūseiką. Visas jo gyvenimas ištisai buvo skirtas revoliucijai kilniausia šių žodžių prasme. Iš buvusios carinės Rusijos jis išvažiavo į JAV jau kaip subrendęs revoliucionierius. Gerai pažinojo V. Kapsuką-Mickevičių, labai jį gerbė,

KARIKATŪRISTO AKIMIS

PRETENDENTŲ Į „PASAULIO VIESPACIUS“ BRANDUOLINIS KOSMODROMAS. M. Abramovo pieš.

Kas ir kaip kovoja už taiką

1913-ųjų žurnale buvo išspausdintos idomos iliustracijos: visuotinės taikos Žemėje emblemų projektai. Jų autoriai — ne dailininkai, o tuometinės Eruopos valdovai: Anglijos karalius, Vokietijos kaizeris, Rusijos caras. Piešdami balandėlius ir alyvų šakeles, jie jau ruošė kruvinas tautų skerdynes.

Nepavyko žmonijai išvengti nei pirmojo, nei Antrojo pasaulinių karų, kurie nusinešė milijonus gyvybių. Imperializmas ir fašizmas primetinėjo savo valią žmonėms, kol susikūrė Tarybų Sąjunga, po jos ir galinga socializmo stovykla. Ir štai jau 40 metų be karo. Kas jie — pasaulio išgelbėtojai?

Tai gyvieji ir mirusieji, atnešę pergalę žmonijai 1945-aisiais.

Tai kariai ir mokslininkai, darbininkai ir valstiečiai, valstybės veikėjai ir rašytojai, visi tie, kurių dėka buvo sukurta ir stiprėja Varšuvos Sutarties šalių gynybinė galia.

Tai tie (apie juos dabar vis dažniau — vieni pagarbiai, kiti su įniršiu, — rašo laikraščiai), kurių išaugusį aktyvumą vadiname taikos šalininkų judėjimu.

VFR socialdemokratai ir profsąjungos stoja prieš kosminės erdvės militarizavimą, kurį primeta Jungtinės Valstijos. Londone posėdžiauja taikos šalininkų visuomeninis tribunolas, teisiųjų suole neakivaizdžiai sėdi... ginklavimosi laikė sau pavyzdžiu.

Atvykęs į JAV 1911 metais, jis gerai suprato, kokią didelę reikšmę turi Jungtinės Amerikos Valstijos žmonijos likimui, ir pasišvenčia kovai už pažangią mintį jose.

Buvo taip pat pasirinkęs ir savo konkretų darbą — spaudą. Jo kovos ginklas — aštri plunksna, kurią tvirtai laikė rankose ligi paskutinės dienos ir kurią buvo nukreipęs kilniam reikalui. Tai neperkama ir neparduodama plunksna, kurios vienintelis įkvėpėjas — revoliucinė tiesa. Nėra tokių priemonių, kurios būtų galėjusios priversti ją tarnauti kuriam nors kitam tikslui. Nei persekiojimai, nei bauginimai, nei pagaliau karjeros sumetimai. Ta prasme Prūseika, rašo G. Zimanas, yra vienas iš tų žurnalistų darbo žmonių istorijoje, kuris yra įkvėpiantis pavyzdys kartų kartoms plunksnos darbuotojui.“

Algis Kusta

varžybos ir jų įkvėpėjai iš NATO. Belgijos ir Olandijos vyriausybės, plačiai visuomenei reikalaujant, aktyviai priešinasi, kad šiose šalyse būtų dislokuojamos Amerikos sparnuotosios raketos. 58 JAV miestai ir apygardos pasiskelbė nebranduolinėmis zonomis, 80 procentų amerikiečių stoja už branduolinių arsenalų išaldymą. Nebranduolinio ginklo zonomis paskelbtos Antarktida, Centrinė ir Pietų Amerikos, Fareų, Fidžio salos, keletas Australijos uostų. Naujoji Zelandija uždraudė Amerikos laivams, vežantiems branduolinį ginklą, įplaukti į jos teritorinius vandenius.

Pasikeitė ir ginklavimosi varžybų „riterių“ pozicija taikos sąjūdžio atžvilgiu. Iš pradžių buvo stengiamasi jo „nepastebėti“. Tačiau kaip „nepastebėti“ masinių mitingų TSRS, kitose socializmo šalyse, kur darbo žmonės karštai pritaria savo vyriausybių taikiai politikai. Pažandykite „nepastebėti“ Švedijos ministro pirmininko U. Palmės, žengiančio įtempimo mažinimo šalininkų gretose, Amerikos senatoriaus E. Kennedy, neigiančio kieno nors pergalę branduoliniame konflikte.

Taikos ir įtempimo mažinimo priešai nesnaudžia. Saviems tikslams įgyvendinti jie pasitelkia vėzdus, ašarines dujas ir dresiruotus šunis. Siunčiami provokatoriai į taikos šalininkų gretas. Per radiją, televiziją, spaudą sklinda gandai, kad taikos šalininkai — tai „Kremliaus agentai“, ir Baltieji rūmai nedelsdami pareiškia, kad antikarinė demonstracija JAV, tai „užsienio agentų“ rankų darbas.

Taikos šalininkai, ištikimi savo šventai pareigai, žygiuoja antikarinė žygių maršrutais, piketuoja NATO raketines bazes, militaristinius, revanšistinius susirinkimus, gula priešais artėjančius raketų vilkikus. Iš SNO tribūnos Tarybų Sąjunga iškėlė daugiau kaip šimtą konstruktyvių taikių iniciatyvų. Paskutinioji SNO Generalinės Asamblėjos sesija, kuri svarstė nusiginklavimo ir saugumo stiprinimo klausimus, priėmė 72 Tarybų Sąjungos, kitų socialistinių šalių, taip pat daugelio neprisijungusių valstybių pasiūlytas rezoliucijas. JAV 27 kartus balsavo prieš, 14 kartų susilaikė. Tad ar reikia komentaru, kas stengiasi išsaugoti taiką?

V. Bakutis

Apie vietininkus ir veiksnus

Jie gana vienodi, tie pūdymai. Mėtosi juose neapykantos vienas kitam kopūstkočiai, senų ambicijų kupstai. Kyšo neapykantos dabartinei Lietuvai daigai . . . Ir visa tai — iš spaudos pūdymo į pūdymą! Čia tik iš reto surasi ką nors įdomesnio ir šveičesnio. Pavyzdžiui, mane smagiai palinksmina ateiviškos spaudos pūdymuose kyšą B. R. (ilgiau tariant — Broniaus Railos) kalbos spygliai, išlindę "Akiračiuose".

Taip B. R. viename žurnalo leidimų išnagrinėjo — ir atrodo, tą padarė labai kvalifikuotai — skirtumus tarp **nedarbo** ir **bedarbės**, tarp **davinio** ir **duoklės**. Tai, aišku, žodžiai, be kurių negali išsiversti joks save gerbiąs veiksnys (atsiprašau: ši gramatinė forma gal ir anksti paminėta, bet kitas tinkamas žodis neateina galvon, nors pašėlk!). Daugelis jų yra mitė — nors dabar to nenori prisiminti! — iš vienokio ar kitokio **davinio**, ir daugelis jų po šiai dienai atiduoda **duoklę**. Pačią įvairiausią — sakysime, Lietuvos bendruomenei ar Tautos fondui, iš oriniam padorumui — sekmadieniais užsuka bažnyčion — ar patriotinę — keikia vykstančius į Lietuvą. Daug yra tų duoklių ir davinijų!

Nemažiau kvalifikuotai B. R. nagrinėja ir **vietininkų** naudojimą (žr. "Akiračiai", straipsnelis "Kai vietininkai ne vietoje"). Jis nustato: "Bėda, kai netaisyklingas vietininkas prikimba prie aukštųjų laisvinimo veiklos pareigūnų. Taip kartą praspūdavo posakis, kad, girdi, ALT pirmininkas pasirodė "neblaiviam stovyje".

Kas per daug įgeria, tas jau sunkokai tiesus bėpastovi. Reikėtų sakyti tiesiai, konkrečiau: pirmininkas buvo ar pasirodė neblaivus, girtas, įkaušęs, and danties užpylęs.

Dėl to niekas neušim, maža čia bėda, daug kam panašiai šiais laikais atsitinka. Aš tik siūlyčiau spaudoj pirmininkus ir visokius autoritetus labiau patausoti. Švelniau, pagarbiau apie juos atsiliepti, rasti saikingesnių išsireiškimų . . .

Su pirmininkais visuomet smagu skaniai išgerti, bet nebūtina tuoj rašyt.

Bet, tai žinoma, jau būtų stilistika bei mūsų socialinių manierų studijos".

Kaip matote, citata išėjo ilgoka, bet turite sutikti: iš šios dainos

DRAUGYSTĖS INTERESAI

Senajame Irako mieste Samaroje įvyko visuomenės susirinkimas, skirtas Tarybų Sąjungos dienoms Irake ir Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 67-osioms metinėms. Jame dalyvavo Tarybų Sąjungos ir Irako draugystės draugijos delegacija, vadovaujama Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojo J. Rusenkos. Salah ed Dino provincijos gubernatorius M. Z. Abdelis Razakas savo kalboje pabrėžė, kad dviejų šalių draugystės ir bendradarbiavimo plėtojimas bei stiprinimas atitinka Irako ir Tarybų Sąjungos tautų interesus, padeda įtvirtinti taiką visame pasaulyje.

J. Rusenka pažymėjo, kad Tarybų Sąjungos delegacija Irako žemėje sutinkama šiltai ir nuoširdžiai. Jis pabrėžė, kad lygiateisiškumo, savitarpio pagarbos ir nesikišimo į vienas kito vidaus reikalus princi-

išmetus žodį — ji tikrai sugriūtų . . .

Skaitai visa tai žmogus ir norisi pasiūlyti temą sekančiai lingvistinei studijai: kodėl, pavyzdžiui, jei ir ne mokslškai, tai nors mokamai napanagrinėjus žodžio **veiksny**? Mano giliu ir nuoširdžiu įsitikinimu, tai vienas paslaptinčiausių tam tikros lietuviškos aplinkos (ir vėl, nors pašėlk, negali žmogus išsiversti be to žodžio — veiksnios) terminų.

Jau ir seniau esu knisėsis po žodynus, tačiau nieko doro taip ir nepavyko nustatyti. Jie, kaip vienas sako, kad "**veikti**" — tai reiškia kažką **daryti**. Ir, anksčiau ar vėliau, padaryti. Nes jei ne daryti, tai reiškia — **neveikti** . . . Tfu, taip galima tiek susipainioti, kad teks eiti į ateiviškos spaudos pūdymus ir prašyti pagalbos B. R. Brrr!

Geriau pamėginkime vis tik susigaudyti. Štai vienas tos pačios jau paminėtos ALT-os veikėjų (visai rimtai įspėju — ši kartą ne pirmininkas) viename radijo interviu labai rimtai pasakė, kad ALT-a jau daugybę metų labai sėkmingai veikia. Kiek patikslinus pasirodė — jau daugiau kaip keturiasdešimt metų. Jis, tas veikėjas, dar pridūrė, kad ir ateityje ALT-a nė kiek nemažiau sėkmingai ir įnirtingai **veiks**. Dar daugybę metų. Gal — vėl keturiasdešimt, o gal — ir visus keturis šimtus. Ką **veiks**, manau, ir aiškinti nereikia: vaduos Lietuvą ir lietuvius.

Štai čia ir prasideda lingvistinė (ir ne tik tokia) velniava. Jei ALT-a taip gražiai ir pasėkmingai **veikė** per tiek metų, tai kodėl ji **nenuveikė** savo pagrindinio darbo ir nepasiekė savo švenčiausio siekio?!

Taip ir gimsta nuodėminga mintis: juk tiems **veiksniams** baisiai reikalingi **tariniai**. Tokie, kurie imtų ir tartų:

— Na, kiek dar metų būsite apkvaimo būklėje?

. . . Po biesais, juk ką tik cituoti "Akiračiai" griežtai draudžia būti **būklėje**. Atsiprašau ir skubu pasitaisyti:

— Kiek gi galima būti apkvaimis ir nesigėdyti viešai rodytis, kalbėti?

Tačiau bijau, kad tokį **tarinį veiksniai** tikrai priveiktų.

Čia jie turi didelį patyrimą . . .

Jonas Lukys

pais pagrįsti Tarybų Sąjungos ir Irako santykiai sėkmingai plėtojami abiejų šalių tautų labui.

Susirinkimas baigėsi Lietuvos "Ekranu" ansamblio choreografijos grupės šventiniu koncertu.

SKOLA

Trilijonas dolerių. Tokią sumą, atrodo, lengviau suvokti, kai ją užrašai taip: 1,000,000,000,000. Tiek reikia dolerių besivystančioms šalims, kad galėtų išlįsti iš tų skolų, kurias turėjo 1984 metų pabaigoje.

Priežastys, dėl kurių Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos šalys įklimpo į tokia "bala", gerai žinomos. Vis didina šitų šalių tautų eksploataciją transnacionalinės korporacijos ir bankai. Vienas įde-tas doleris čia per metus atneša 3-4 dolerius.

Taigi, kam aukso kalnai, o kam elgetos lazda . . .

BRAZILIJA PO RINKIMŲ

Sausio 15 dieną nauju Brazilijos prezidentu išrinktas žinomas politinis veikėjas, opozicinio demokratinės sąjungos bloko kandidatas Tancredas Nevisas.

Kaip praneša žinių agentūros, už šio politinio veikėjo kandidatūrą balsavo 480 iš 686 rinkikų kolegijos narių. Antrasis kandidatas — valdančios socialinės demokratų partijos atstovas Paulas Malufas gavo tik 180 balsų. Nors 26 delegatai balsuojant susilaikė arba visai nebalsavo, opozicijos lyderio pergalė buvo visiškai aiški.

Rinkimų rezultatai dar kartą patvirtina, kad ši didžiausia Lotynų Amerikos šalis siekia žengti demokratijos keliu, ji pavargo nuo kariškių, kurie šalį valdo nuo 1964 metų, kai Brazilijoje buvo įvykdytas karinis perversmas ir nuversta pažangi Z. Gularo vyriausybė. Po perversmo karinė valdžia ne vienerius metus slopino opozicijos veiklą ir varžė demokratines laisves. Pažymėtina, kad laikui bėgant režimas buvo priverstas kai ką liberalizuoti. Buvo atšaukta mirties bausmė ir įstatymas, baudžiantis kalėti iki gyvos galvos už politinius įsitikinimus. Įsimintina Brazilijos istorijos data — 1979 metų rugpjūtis. Tą mėnesį buvo paskelbta didelė politinių kalinių ir tremtinių amnestija, panaikinta cenzūra, vėliau buvo leista veikti daugeliui partijų. Didėjančią demokratinių jėgų įtaką patvirtino 1982 metais įvykę rinkimai į įstatymų leidimo organus. Opozicija iškovojo daugumą deputatų rūmuose, jai pavaldžios tapo didžiosios šalies valstijos.

Tad suprantama, kad dauguma politinių apžvalgininkų neabejojo, jog prezidentu bus išrinktas opozicinio demokratinės sąjungos bloko kandidatas T. Nevisas. Be to, kaip rašė "Izvestijos", stambaus pramoniko nacionalinio kongreso deputato P. Malufo kandidatūra socialinės demokratų partijos gretose sukėlė nesutarimų. Penkiasdešimt deputatų rūmų atstovų pasitraukė iš partijos ir sukūrė savo grupuotę — liberalų frontą. Ši grupuotė sudarė sąjungą su svarbiausia buržuazinės opozicijos jėga — Brazilijos demokratų judėjimo partija. (Ši partija reikalauja išgyvendinti skurdą, kuo teisingiau skirstyti nacionalines pajamas, įvykdyti agrarinę reformą, kontroliuoti užsienio kapitalą, sudaryti sąlygas liaudies masėms aktyviai dalyvauti politiniame šalies gyvenime). O t. i., be abejonės, dar labiau padidino T. Neviso galimybes laimėti prezidento rinkimus.

Naujasis prezidentas — patyręs politikas. Jis buvo premjeru ir teisingumo ministru. Ateitis parodys, ar jis sugebės šalį vesti demokratijos keliu, ar jam pavyks sėkmingai spręsti šaliai iškilusias tikrai opias problemas. Juk teigiama, kad Brazilijos skola užsieniui yra viena didžiausių pasaulyje (beveik 110 bilijonų dolerių), o infliacijos lygis viršija 220 procentų. Daug kas priklausys ir nuo armijos požiūrio į naująją vyriausybę. Dvidešimt metų šalį valdė kariškiai. Kaip rašė užsienio spauda, dauguma į atsargą išėjusių kariškių užima atsakingas pareigas valstybės įstaigose. Koks bus jų požiūris į civilį prezidentą?

Kovo 15 dieną įvyks naujo Brazilijos prezidento inauguracija,

G. Vinickas

SVEIKATOS KAMPĖLIS

Parodontozė

Parodontozė — tai dantį supančio audinio liga, kuria dažniausiai serga pagyvenę žmonės. Liga prasideda dantų uždegimu, bet vėliau apima ir žandikaulio kaulinį audinį, ypač jeigu laiku nepradedama gydytis. Iš pradžių pakenktos dantenos ima kraujuoti tik valant dantis, o procesui progresuojant, net kandant kietesnę daiktą, iš burnos sklindą nemalonūs kvapas. Negydant liga progresuoja, dantys pradeda klibėti, gali net iškristi.

Parodontozės gydymas įvairus (medikamentinis, fizioterapinis, chirurginis), užima nemažai laiko ir reikalauja kantrybės. Deja, efektas ne visais atvejais būna pakankamai geras, ypač ligai toliau pažengus. Parodontozė turi gydyti tiksliai gydytojas, nes gydantis sava nuožiūra, rezultatai visada būna blogi. Ligonis privalo kruopščiai vykdyti visus gydytojo nurodymus ir nenutraukti paskirto gydymo net pagėrėjus savijautai. Vis dėlto kai kurias gydomąsias priemones reikia atlikti ir namuose. Sergantis parodontoze privalo kasdien rytą ir vakare taisyklingsi valyti dantis, švelniai, neskausmingai masažuoti danteną, dviem pirštais apimant jas iš abiejų pusių. Viršutiniame žandikaulyje dantenos braukiamos nuo viršaus žemyn, apatiniame — atvirkščiai, nuo apačios į viršų. Masažas pradamas nuo priekinių dantų, palaipsniui einant į šonus. Masažuoti galima tik tada, kai gydytojas nuima nuo dantų susidariusius akmenis. Kaip masažuoti, pamokys gydytojas.

Dantį valyti rekomenduojama įvairiomis gydomosiomis pastomis, jas retkarčiais kaitaliojant. Skalavimui tinka žolių nuovirai. Ypač plačiai vartojami medetkos žiedų ir žuolės žiedelių mišinio nuovirai. Gatavo medetkų (lotyniškai kalenculės) ekstrakto galima nusipirkti vaistinėse. Jis vartojamas praskiestas šiltu vandeniu. Skalauti burną reikia ne tik valant dantis, bet ir po kiekvieno valgymo, kad pašalintume maisto likučius. Burnos skalavimams tinka ir kitų žolių arbatos bei nuovirai — čiobrelių, dilgėlių, dirvinio asiūklio, beržų lapų. Tinkamiausias burnos skalavimui vaistažolės ar jų mišinys irgi nurodys gydantis gydytojas.

Sergant parodontoze labai svarbu vengti žalingų įpročių (rūkymo, alkoholio), teisingai dirbti ir ilsėtis, pakankamai miegoti, užsigrūndinti, racionaliai maitintis, vartoti produktus, turtingus pilnaverčių baltymų (varškę, sūrį, žuvį, mėsą), mineralinių medžiagų bei natūralių vitaminų, kurių gausu daržovėse, uogose, vaisiuose.

Brutė GAIGALIENĖ
Medicinos mokslų kandidatė
Vilnius, 1985 kovo 14

KONCERTAI GAMYBININKAMS

Nuaidėjus baigiamojo koncerto akordams . . .

A. Gylio nuotr.

Daugiau kaip puspenkto tūkstančio koncertų praėjusiais metais darbo kolektyvams surengė Lietuvos TSR valstybinės filharmonijos artistai. Koncertinė veikla ypač pagyvėjo pasitinkant Pergalės 40- metų ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 45-ąsias metines.

Kūrybingai prasidėjo šie metai. Vilniaus Tarybų rajono darbininkams surengta muzikos dekada. Į Filharmonijos meno kolektyvų koncertus buvo pakviesta daugiau kaip 3000 "Elfos" gamyklos, odinės galanterijos, "Raudonosios aušros" fabriku, "Dailės" kombinato bei kitų įmonių žmonių.

Dekadą pradėjo simfoninis orkestras (dirigentas — LTSR liaudies artistas J. Domarkas). Skambėjo D. Šostakovičiaus, P. Čaikovskio, J. Štrauso, E. Balsio bei kitų kompozitorių kūriniai.

Su savo naujausiomis koncertinėmis programomis klausytojus taip pat supažindino Vilniaus styginis kvartetas, ansamblis "Musica humana", kaimo kapela (vadovas M. Melničenka) ir V. Kernagio vadovaujamas literatūrinis-muzikinis ansamblis. Kartu su šiais kolektyvais koncertuose dalyvavo LTSR liaudies artistės G. Kaukaitė ir G. Apanavičiūtė, solistai G. Jasiūnaitė, G. Samuolis, vargonininkas L. Melnikas, smuikininkas R. Katičius, kiti atlikėjai.

Koncertai vyko ne tik Filharmonijos

nijos, Paveikslų galerijos salėse. Muzikantai, dainininkai, skaitovai, kiti muzikos dekados dalyviai lankėsi Paminklų konservavimo institute, "Ramunės" fabrike, vandentiekio ir kanalizacijos bei gamybinės dujofikacijos valdybų klubuose, čia po koncertų užsimegzdavo pokalbiai apie muzikos meną, kūrybinius užmojus ateičiai.

Paskutiniąją muzikos dekados dieną Lietuvos TSR meno darbuotojų rūmų Baltojoje salėje klausytojai susirinko į Lietuvos kamerinio orkestro (meno vadovas TSRS liaudies artistas S. Sondeckis) koncertą. Programoje buvo A. Vivaldžio, Ž. B. Vikerleno, P. Čaikovskio, M. K. Čiurlionio, R. Žigaičio muzika.

— Kilnų darbą atlieka Valstybinė filharmonija, rengdama tokias turiningas muzikos dienas, — pasakė baigiamajame vakare LKP Vilniaus miesto Tarybų rajono komiteto sekretorė M. Aliošienė. — Ačiū meno kolektyvams ir solistams už nepamirštamą kūrybinių susitikimų akimirkas.

Valstybinės filharmonijos meno vadovas, kompozitorius, Lietuvos TSR nusipelnęs meno veikėjas R. Žigaitis pasidžiaugė darbininkų susidomėjimu muzika, saviveikline jų kūryba. Jis užtikrino, kad ryšiai su darbo kolektyvais stiprės ir ateityje.

Aldona Ramanauskienė

VAIZDŲ ALBUMAS

Siunčiu tau Lietuvos vaizdų albumą,
Lyg atspindų jos dabarties,
Lai tau Chicagoj priminimas būna
Per karą paliktos šalies!

Čia mielas mums kiekvienas vaizdas,
Laimėjimus šalies menas,
Pasieltus, kai užgijo karo žaizdos,
Palaidojus skriaudas senas.

Vietoj bakūžių su stogais šiaudiniiais
Namai suspindo elektra.
Nūn aria, sėja, kulia vien mašinos,
Visur—industrijos era!

Žinau, nemaža ir pas jus gamyklų,
Bet vergas ten žmogus jose,
Nepastatyta tiek naujų mokyklų
Su žėrinčia širdžių šviesa.

Čia rasi albume ir pilies bokštą
Viršum senovinių bažnyčių,
Išsaugot praeitį mes trokštam,
Nešalindami aukso kryžių.

Tegu albumas tau parodo ryškiai,
Kokia naujoji Lietuva,
Kur lyg iš mirgančių fontanų trykšta
Kūrybos verdančios gaiva.

J. Subatavičius

Chorinės dainos puoselėtojai

Daina . . . Ji visada buvo žmogaus draugas ir bendrakeivis. Revoliucijos, pilietinio ir Didžiojo Tėvynės karo metais daina kvietė į kovą, ugdė patriotinius jausmus, stiprino ir guodė. Labiausiai liaudies pamėgta yra chorinė daina. Chorinis dainavimas, kaip kolektyvinio atlikimo menas, vienija žmones, turi didžiulę reikšmę jaunosios kartos auklėjimui.

Nelengvi uždaviniai — organizuoti choras, vadovauti įvairių charakterių, sugebėjimų atlikėjams, nukreipti kolektyvines pastangas kuo pilnesniam kūrinio atskleidimui — gula ant chorvedžio-dirigento pečių.

Apie daugelį jų pasakojama B. Zubricko knygoje "Tarybų Lietuvos chorvedžiai". Joje apžvelgiamos net trijų šimtų chorvedžių trumpos biografijos. Pristatydamos juos skaitytojui, autorius pagrindinį dėmesį skiria jų darbui su choralais (toks, atrodo, ir yra autoriaus užsibrėžtas tikslas) ir tik trumpai paliečia kitas chorvedžių kūrybinės veiklos sritis.

Knygoje rašoma apie 23 chorvedžius, gimusius dar XIX a. pabaigoje — J. Dambrauską, M. Karką, J. Karosą, A. Jasenauską, N. Martinonį, J. Matutį, S. Simkų, J. Tallat-Kelpšą ir kitus. Tai jie pirmieji skiepijo meilę dainai tūkstančiams žmonių, vėliau ta daina laisvai nuskambėjo tarybinės santvarkos metais koncertuose, dainų šventėse ir kituose kultūriniuose renginiuose, džiugino respublikos ir kitų kraštų klausytojus. Gaila, kad autorius išleido iš akių J. Gudavičių, J. Naujalį, M. Petrauską, Č. Sasnauską, dirbusius iki tarybinių metų, inėsius nemažą indelį į lietuvių chorinės muzikos kultūrą. Pasigesime čia ir J. Gau-

bo, A. Makačino, A. Marijošiaus, kaip chorvedžių (tiesa, apie juos rašyta B. Zubricko 1979 m. išleistoje solidžioje knygoje "Tarybų Lietuvos chorai"), kurie su kolektyvais dalyvavo pirmoje (1924 m.) Lietuvos dainų šventėje, nemažai pasidarbavo ir tarybinės santvarkos metais.

Malonu, kad autorius mini net 11 jaunų chorvedžių (L. Abaris, A. Girdzijauskas, V. Miškinis, T. Šumskas ir kt.), gimusių jau antroje XX a. pusėje, bet spėjusių nemažai nuveikti chorvedybos bare.

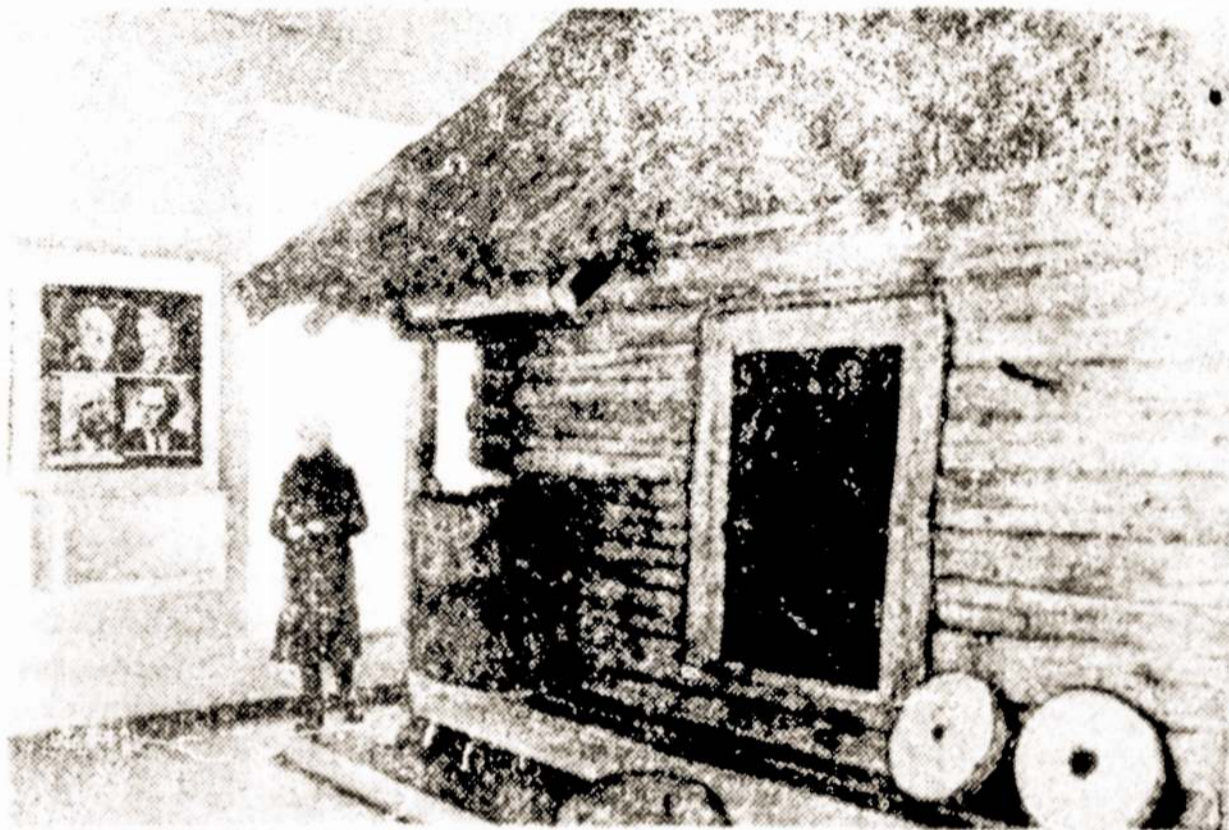
Skaitydamas gražiai išleistą knygą, iš kurios puslapių žvelgia nuotraukose įamžinti chorų vadovai, skaitytojas gali susidaryti pilną vaizdą ne tik apie jų darbą, bet ir apie nueitą chorinės dainos kelią Nemuno krašte.

Knygos pabaigoje autorius pateikia daug literatūros apie chorvedžius, pilną vardinį sąrašą choro dirigentų, 1949-1980 metais baigusiu LTSR valstybinę konservatoriją ar jos Klaipėdos fakultetą dieninį bei neakivaizdinį skyrius, pilną respublikos chorvedžių, kuriems suteikti garbės vardai, LTSR nusipelnusių kolektyvų ir liaudies chorų sąrašus. O juk visus šiuos duomenis surinko vienas žmogus. Todėl negali nesistebėti autoriaus darbštumu (tuo pat metu parašyta ir arginta istorijos mokslų kandidato disertacija), rūpestingumu renkanti gausią dokumentinę medžiagą.

Mes, chorvedžiai, jaučiame pagarbą ir dėkojame autoriui už darbą, praturtinusį Tarybų Lietuvos chorinio meno aruodą. Knyga pravers ne tik specialistams, bet ir visiems, kas domisi daina.

Vytautas Cepiauskas

LIAUDIES ATMINTYJE

Sausio 17 d. sukako 150 metų, kai Anykščiuose gimė įžymus lietuvių poetas Antanas Baranauskas. Jo romantinė poema "Anykščių šilelis" davė pradžią lyrinei gamtinei lietuvių poezijai.

Klėtelė, kurioje A. Baranauskas rašė "Anykščių šilelį", paversta muziejumi. Kasmet jį aplanko apie šimtas tūkstančių žmonių.

Nuotraukoje: Prie A. Baranausko klėtelės, apsaugotos išoriniu gaubtu.

A. Dilio nuotrauka

SVEIKATINGUMO VERSMĖS

Prienuj rajone, prie Stakliškių, aptikti mineralinio vandens telkiniai. Šis vanduo, panašus į garsaus Čekoslovakijos Karlovy Varų kurorto vandenį, tinka gydyti kai kurias virškinimo sistemos ir medžiagų apykaitos ligas.

Stakliškėse padarytas grėžinys. Lietuvos hidrologai atliko vandenvietės žvalgybą, nustatė vandens atsargas. Teigiama šį vandenį įvertino medikai. Čia bus įrengtas

Stakliškių mineralinio vandens pilstymo cehas.

Vandenu, kuriuose yra ištirpusių įvairių žmogaus organizmui svarbių mineralinių komponentų, kaip teigia hidrogeologai, galima rasti visoje Lietuvos teritorijoje. Apie jų gydomąsias galias žinota jau seniai, tačiau nuoseklūs moksliniai tyrimai pradėti tik mūsų laikais. Pastaruoju metu atlikta išsami vandenviečių žvalgyba Druskininkuose, Birštone, Palangoje ir Likėnuose.

Kulautuvos pušyno prieglobstyje

Leomo Vasausko nuotraukoje: Mokytojo Simo Bartkaus vadovaujamas mokinių estradinis ansamblis ruošia programą visuotinam tėvų susirinkimui.

Graži Nemuno vingio apjuosta, pušų vainikais apgaubta Kulautuva. O gražiausia šio kurorto vieta atiduota vaikams. Daugiau kaip prieš 20 metų čia pastatyta sanatorinė mokykla-internatas, kurioje Tėvynės rūpesčiu apgaubti gyvena ir mokosi 200 vaikų. Pagrindinis sveikatos stiprinimo veiksnys — ne medikamentai, o grynas pušyno oras, kaloringas vitaminizuotas šviežias maistas, su aktyviu poilsiu ir dienos miegu režimas.

Pedagogai, gydytojai, kitas medicinos personalas, įgyvendindami mokyklų reformos reikalavimus, siekia, kad mokiniai fiziškai sustiprėtų, įgytų tvirtas visų dalykų žinias.

Turininga ir įvairiapusiška mokyklos užklasinė veikla. Auklėtiniai noriai dalyvauja spaliukų ar pionierių chore, dramose, jaunųjų gamtinių, darbščiųjų rankų, kino de-

monstruotojų būreliuose. Jaunieji kraštotyrininkai rašo savo mokyklos istoriją. Todėl intensyviai renka medžiagą apie internato auklėtinius, čia dirbusius pedagogus. Suakta medžiaga eksponuojama mokyklos muziejuje, kurį išradin-gai tvarko istorikas Mykolas Fiodorenkovas.

Gražiais laimėjimais rajone gar-sėja vyr. pionierių vadovės metodini-kės Emilijos Ruplėnaitės vado-vaujama Alfonso Čeponio dešinia-sparnė draugovė. Pionieriai sėk-mingai žygiuoja sąjunginio maršo maršrutais. Jie su entuziazmu ga-mina suvenyrus XII pasaulinio jau-nimo ir studentų festivalio Mask-voje dalyviams.

Ruošiantis Pergalės 40-mečiui, mokykloje vyksta susitikimai su Didžiojo Tėvynės karo dalyviais, užrašomi jų prisiminimai.

Bronius Dajotas

Trečią kartą iš eilės įvertinti

Švietimo, aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų darbuotojų profsąjungos Lietuvos respublikinis komitetas pripažintas 1984 metų socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju už vaikų ir paauglių vasaros poilsio organizavimą. Jam paskirta Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto LTSR Ministrų Tarybos, Lietuvos Respublikinės LLKJS Centro Komiteto pereinamoji raudonoji vėliava. Švietimiečiai ją gauna trečią kartą iš eilės.

Lietuvos Respublikinės Profesinių Sąjungų Tarybos pirmininkas Algirdas Ferencas, įteikdamas švietimo darbuotojams pereinamąją vėliavą, pažymėjo, kad įgyvendinant mokyklų reformos pagrindinėse kryptyse išsakytus uždavinius, pagerėjo auklėjimo darbas stovyklose, moksleivių gamybiniuose susivienijimuose. Taip pat daugiau pionierių, moksleivių vasarą užimti organizuotu poilsiu, įvairesnės tapo jo formos. Vasarą veikė apie 1,9 tūkst. įvairaus tipo stovyklų, kuriose dalį atostogų praleido daugiau kaip 212 tūkst vaikų 41,7 proc. respublikos moksleivių ilsėjosi profsąjungų lėšomis. Vaikų poilsiui

panaudota 8,5 milijono rublių.

Organizuojant vaikų vasaros poilsį, gerai padirbėjo Švietimo, aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų darbuotojų profsąjungos Lietuvos respublikinis komitetas. Jis siuntimo į pionierių ir moksleivių stovyklas planines užduotis įvykdė 106,9 proc., o užmiesčio pionierių stovyklų planą viršijo 14,3 proc.

Vasara — komunistinio auklėjimo, mokyklų pionierių draugovių ir komjaunimo organizacijų darbo tauta. Šiuos uždavinius gerai sprendė pionierių stovyklos "Liepsnelė", "Saulutė" (viršininės Genė Šiliauskienė, Halina Girdžiūnienė). Geri atsiliepimai apie pionierių aktyvo stovyklas Kuršėnuose, Aukštadvaryje (viršininės Zita Bazarienė, Regina Žukienė).

Darbo sėkmė daug priklauso nuo stovyklos viršininko 70 proc. švietimo darbuotojų profsąjungos pionierių stovyklų viršininkų turi didelį patyrimą. Nemažai jose dirba 15-25 ir net daugiau metų.

Tačiau organizuojant vaikų vasaros poilsį pasitaiko trūkumų, yra įvairių problemų. Apie jas Švietimo, aukštųjų mokyklų ir mokslo

Sugrąžintas gyvenimo džiaugsmas

"Su pasididžiavimu mes galime pareikšti, kad šiandienėje Lietuvoje kiekvienas regėjimą praradęs žmogus jaučiasi pilnateisiu visuomenės nariu, aktyviai dalyvauja gamybinėje veikloje, turi visas galimybes naudotis kultūros lobiais, turiningai leisti savo laisvalaikį", — pasakė Lietuvos aklųjų draugijos centro valdybos pirmininko pirmasis pavaduotojas Juozas Kralikauskas, komentuodamas Vilniuje įvykusį draugijos X suvažiavimą.

Visa tai pasiekta ne vien pokario metais įkurtos draugijos rūpesčiu — didžiulę paramą akliesiems teikia valstybė. Specifines aklųjų problemas tyrinėja įvairiausių sričių mokslininkai — medikai, pedagogai, psichologai, fizinės kultūros, profesinio orientavimo, darbo mokslinio organizavimo specialistai.

Penkiuose didžiuosiuose respublikos miestuose veikia lopšeliai-darželiai vaikams su regėjimo defektais. Apie 80-90 procentų mažųjų piliečių iš šių įstaigų į bendrojo lavinimo mokyklas ateina visiškai sveiki. Daugiau kaip 800 vaikų, paauglių ir suaugusiųjų lanko internatines mokyklas, įsteigtas specialiai akliesiems. 35 respublikos aklieji šiuo metu mokosi aukštosiose mokyklose. Iš viso Lietuvos aklųjų

draugijoje, kuri vienija ir silpnaregius, yra 180 žmonių su aukštuoju, 200 su specialiuoju viduriniu ir 750 su bendru viduriniu išsilavinimu.

Sakių rajone, restauruotuose senovinio dvaro rūmuose, veikia respublikinė aklųjų rehabilitacijos profesinė technikos mokykla, kurioje darbo įgūdžius kasmet įgyja daugiau kaip 100 žmonių. Rehabilitacinę paramą teikia ir draugijos kombinatuose įsteigti psichologinio konsultavimo kabinetai, kuriuose patarimus teikia Vilniaus universiteto specialiosios psichologijos laboratorijos moksliniai bendradarbiai.

Senesnės kartos žmonės gerai prisimena tuos laikus, kai aklieji Lietuvoje užsidirbdavo pragyvenimui pindami krepšius ar gamindami šepetius — tai buvo beveik visų jų gamybinė veikla. Dabar draugijos kombinatuose žmonės dirba šiuolaikiniais įrenginiais. Suvažiavime nutarta įsigyti dar daugiau akliesiems pritaikytų gamybos mašinų, lavinančių ir spartinančių darbą. Jau ir dabar penkiuose draugijos kombinatuose kasmet pagaminama įvairių pramonės dirbinių daugiau kaip už 40 milijonų rublių.

Savo meninius sugebėjimus aklieji puoselėja draugijos kultūros namų saviveiklos rateliuose, kurie šiuo metu jungia pusantro tūkstančio žmonių. Yra du profesionalūs kolektyvai — kamerinis choras ir pučiamųjų orkestras.

Draugijos centrinė biblioteka turi daugiau kaip 70 tūkstančių leidinių brailo raštu. Po 100 knygų kasmet įgarsinama į magnetofono juostas. Leidžiami šeši garsiniai periodiniai žurnalai.

Pastaruosiu metu, įdiegus naujus akių ligų diagnostikos ir chirurginio gydymo metodus, neregųjų skaičius Lietuvoje smarkiai sumažėjo.

Vida Petrauskaitė

KAS NUMATOMA PADARYTI VILNIUJE

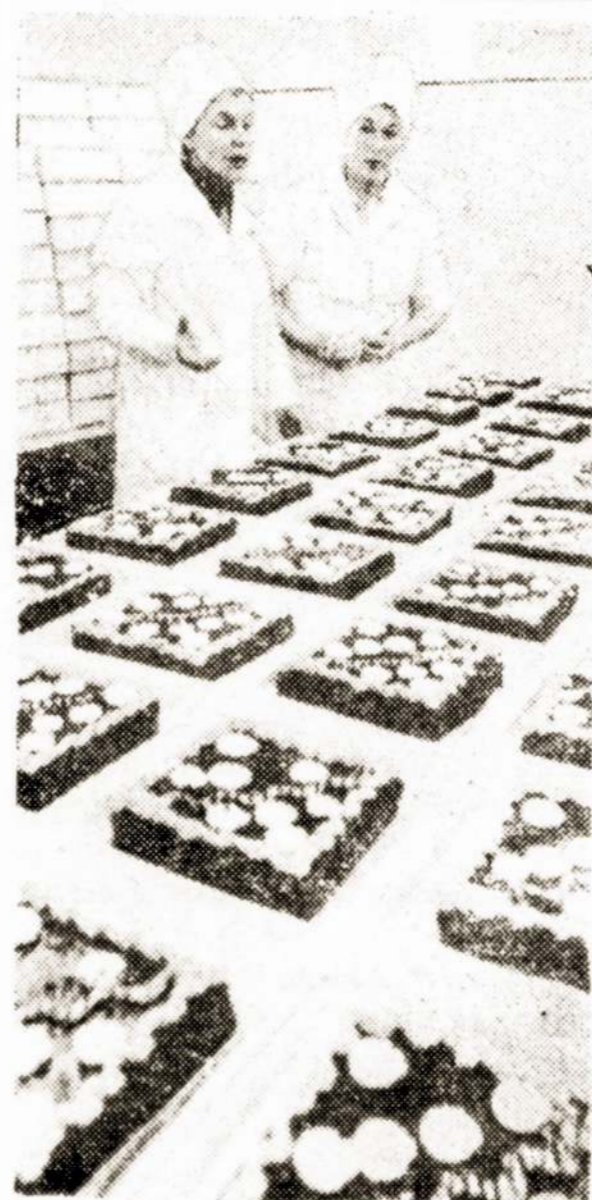
Kiekvieneri metai respublikos sostinėje palieka ryškų pėdsaką. Apie tai kas nuveikta, apie miesto 1985 metų ekonominio ir socialinio vystymo planą buvo kalbama gruodžio 21 d. įvykusioje Vilniaus miesto tarybos sesijoje.

Baigiamaisiais vienuoliktojo penkmečio metais didelis dėmesys bus skiriamas gyvenamųjų namų statybai. Iš visų finansavimo šaltinių numatoma pastatyti per 250 tūkstančių kvadratinį metrų gyvenamojo ploto, arba 15 tūkstančių kvadratinį metrų gyvenamojo ploto, arba 15 tūkstančių kvadratinį metrų daugiau negu pernai. Ketvirtadaliu padidės kooperatinė statyba.

Iš komunaliniam ūkiui plėtoti skirtų valstybinių lėšų šiais metais numatoma nutiesti apie 9 kilometrų vandentiekio, 1,5 kilometro kanalizacijos ir daugiau kaip tris — šiluminių tinklų. Titnago gatvėje beveik 5 kilometrų nusities troleibusų linija. Žirmūnuose stos rikiuotėn 10,000 numerių telefonų stotis.

Plane numatyta stiprinti buitinio gyventojų aptarnavimo ir prekybos organizacijų materialinę bazę. Bus pradėta universalinės, maisto ir vaisių — daržovių parduotuvių Justiniškėse, dengtos turgavietės Viršuliškėse statyba. Kaip ir anksčiau, bus statomi švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos objektai rekonstruojamas senamiestis,

Vilnis, 1985 kovo 14

Vilniaus ketvirtojoje duonos kepykloje pradėjo veikti stambus, našiais įrengimais aprūpintas konditerijos gaminių cechas. Kasdien iš jo į parduotuves išsiunčiama apie aštuonias tonas įvairių skanėstų.

Nuotraukoje: Išsiuntimui ruošiamus tortus apžiūri cecho viršininkė Viktorija Tuomienė ir konditerė Liuba Romanovič.

V. Brajo nuotrauka

įstaigų darbuotojų profsąjungos aktyvo pasitarime kalbėjo Kaujo A. Sniečkaus politechnikos instituto vyr. dėstytojas Vytautas Kreivys, Respublikinių pionierių rūmų sektoriaus vedėja, pionierių ir moksleivių darbo ir poilsio organizavimo štabo narė Larisa Kozlova.

Pasitarime dalyvavo LKP mokslo ir mokymo įstaigų skyriaus vedėjo pavaduotoja Liudmila Faturova, LLKJS CK sekretorė Stanislava Vaškevičienė, kiti atsakingi darbuotojai.

Iš "T. M."

Trumpai iš Lietuvos

KAUNAS. — Kauno paveikslų galerijoje eksponuojami moksleivių vaiduojamosios ir taikomosios dailės kūriniai. Jų autoriai — Vilniaus M. K. Čiurlionio ir Kauno J. Naujelio vidurinių meno mokyklų bei Telšių ir Kauno S. Žuko taikomosios dailės technikumų auklėtiniai.

Beveik 400 eksponatų parodai atvežė Telšių taikomosios dailės technikumas.

VILNIUS. — Lietuvos TSR "Žinijos" draugijos valdybos prezidento nutarimu 1984 metų Antano Sniečkaus premijos už didelius nuopelnus vystant politinių ir mokslinių žinių propagandą komunistikai auklėjant darbo žmones paskirtos Lietuvos KP Centro Komiteto

pirmajam sekretoriui Petrui Griškevičiui ir akademikui Pauliui Slavėnui.

KAUNAS. — Šančiuose, Kapsuko prospekte, atvėrė duris nauja drabužių vaikams parduotuvė. Pirkėjas čia gali surasti ko reikia ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams, taip pat naujagimiams, kai čia pat prekiaujama ir trikotažo gaminiais.

KAUNAS. — Pirmasis namas atiduotas naujajame Kauno gyvenamajame rajone — Šilainiuose, kuris kyla dešiniajame Neries krante. Užbaigus statybą, čia apsigyvens apie 86 tūkstančiai žmonių. Šilainiai bus vienas moderniausių gyvenamųjų rajonų Lietuvos miestuose.

SABONIS — BEST BASKETBALLER OF EUROPE

BY ALEXEI SREBNITSKY

Arvidas Sabonis, a 20-year old student from the ancient city of Kaunas in Soviet Lithuania, is Europe's best cager of 1984. This is the result of the poll held by Italian *Gazzetta dello Sport* among the sportswriters and sports commentators of a number of European countries. Arvidas played with brilliance in such high-calibre competitions as the pre-Olympic tournament in France and the Friendship-84 contest, both of which ended in victories for the Soviet team. In the poll organised by *International Basketball* magazine which is published by the International Sporting Press Association (AIPS), Sabonis has been voted the world's third player in 1984.

Alexander Gomelsky, who has been senior national coach for

many years, says that there has never been a centre equal to Sabonis in Soviet basketball. It may seem to an on-looker, that the

player can do everything on the court. Being very tall, he is quick and mobile, and is a prominent figure not only in the struggle near the opponent's basket, which is natural for any pivot, but also in defence and in positional attacks. He is good in passing, including first passing, which is essential for

staging quick counter-attacks. He has an accurate shot into the basket both from the zone proximate to the opponent's basket and from a long distance, from beyond the red line. According to the new rules, such shots bring not two but three points.

But it would be too early to qualify him as a basketballer with ideal skill. Gomelsky clearly sees not only the fortes of Sabonis but also his weak points. The coach holds the view that it wouldn't be bad for Arvidas to become physically stronger, to polish up his

break-through techniques, and not to foul while covering the ball to stave off a shot by an opponent. I want to say here for the sake of justice that a year or two ago there were far more defects in Sabonis' play, which means that he has been ridding of them and that his skill has been growing.

Arvidas himself has been growing, too. By his 19th birthday anniversary (he was born on December 19, 1964) his uncle Romas Sabonis, his father's brother and a furniture maker by trade, gave him a present which may seem bizarre but is really invaluable for a giant — a bed of a particularly big size. He made it "with a reserve," and was right to do so. According to the official data, Arvidas' height was 215 cm last autumn but it has increased by another two centimetres ever since. He seems to keep growing.

This may very well be a case of genes. Arvidas' parents are not giants but are tall enough. His father Andrius, who is a cutter at a fashion house, has a height of 190 cm, and his mother Milda Sabonienė — 180 cm. His 11-year-old brother Andrius also grows fast and for two years has been training at the so-called Olympic Reserve School under Yuri Fyodorov who was also the first coach of Arvidas.

The elder brother took up basketball as a sport also at the age of 9. Before that he played football in summer and ice hockey in winter. But it is difficult for a Lithuanian boy to by-pass basketball because it is a really national sport in Lithuania. Lithuanian basketball has given the world of sport quite a number of prominent players, among them Modestas Paulauskas, brilliant captain of the USSR national

team in the 1960s.

It did not take Sabonis long to become noticeable in Big Time basketball. While at the age of 15 when his height was 200 cm and when he played for the under-17 selected team of Lithuania, he was known only in his Republic, a year later he won a European junior title. Playing for the national adult team, he became champion of the world in 1982. But simultaneously he continued to play for juniors, and in 1983 became a silver medalist of the world championship. In the same year he went to the European championship in France with the adults. The Soviet team's performance there was relatively poor (it finished third) but Sabonis was voted the best centre of the tournament.

In the national championships he plays for Žalgiris of Kaunas, in which Paulauskas used to be the crucial figure. It is a strong team but it never had any very tall players before Sabonis. The squad became more powerful after Arvidas joined it. In the past few seasons Žalgiris has been a match to the famed Central Army Sports Club and has more than once beaten the latter in the games of the national championships.

But I would not call Žalgiris a "team of Sabonis" because it includes several other Soviet Internationals, for instance Valdemaras Chomičius and Sergei Jovaiša. Žalgiris is strong in team play. Its successes are explained by the fact that the team does not "work" for its stars but, conversely, the stars serve the team.

Does Sabonis intend to devote all his life to sport? He is a merry guy, who plays the guitar and likes to dance. He is in no hurry to answer this question. He is only at the beginning of his sporting career and, as he himself says, coaching does not attract him too much. In any case, Arvidas is now considered to be a good second-year student at the Lithuanian Agricultural Academy. [APN]

Vilnis, 1985 kovo 14

To Mark U.S.-USSR Meeting At The Elbe

By MIKE GIOCONDO
Labor Press

A number of plans for celebrating the 40th Anniversary of the meeting of U.S. and Soviet soldiers at the Elbe River are being developed in Chicago to strengthen the fight for international peace and cooperation.

Among the plans is initiation of a resolution by the Veterans for Peace (VFP) to make the meeting date of the allied forces (April 25) World Peace Day, and to start tours by civilian and veteran groups to the meeting spot — Torgau, German Democratic Republic.

LeRoy Wolins, chairman of the VFP, said that the meeting of U.S. and Soviet soldiers "gives us an opportunity to remember what the date stands for. Whatever the differences between us and the Soviets are, it doesn't mean we can't live with each other. We don't have to agree with each other on everything, but that doesn't mean we have to blow each other up."

Wolins said that the organization took its cue for marking the date from WWII veteran Pvt. Joe Polowsky, who was one of the original six

U.S. soldiers to first link up with Soviet troops. Polowsky, who died last year and was buried at Torgau, carried on a life-long campaign to celebrate the meeting date and promote peaceful cooperation.

Wolins said that the celebrations included oaths taken by both the U.S. and the USSR soldiers, pledging to never let there be another world war.

"April 25 is not only the day of linking up with Soviet forces, but it is also the same day the United Nations was founded in San Francisco in 1945," he said. On that day representatives of 50 nations met to lay plans for the setting up of the UN.

Wolins said that he met with Illinois Sens. Paul Simon and Allan Dixon, and Rep. Sidney Yates. The three congressmembers indicated their support for a draft resolution to mark the date. Wording on a final resolution is under way, Wolins said.

An independent civilian tour of key WWII battle sites with a visit to Torgau on April 25, called the 40th Anniversary Journey for Peace, is also being mobilized. The tour will then visit several Hero Cities in the USSR and return to Torgau for celebrations of the 40th Anniversary Over Fascism. "The Ukrainian News" 7

St. Petersburg, Fla.

DRAUGIJOS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Vasario 9 d. įvyko Lietuvių Literatūros Draugijos narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė pirmininkas S. Kuzmickas. Jis pranešė, kad mirė narė Mary Wilkovski (Vilkaitienė) ir paprašė tylos minutę pagerbti mirusią.

Protokolas buvo priimtas kaip skaitytas. Valdybos tarimai visi priimti. Kuopa tvarkosi gerai. Vajininkai Mary Brennan ir Povilas Alekna dirba sušilę. Nutarta minėti Moters dieną kovo 9 d.

Pavalgius pietus, žinių pranešėja pranešė, jog turime daug turistų. Po pietų apie antrą valandą pradėjome programą. Choras sudainavo šešias dainas. Ilgiausių Metų sudainavo Viktorui Thamas.

Pirmininkas padėjo mokytojai Elenai Janulytei, choristams, gaspadinėms Helen Siaurienei, Helen Chaplikienei. Emilijai Grand ir visiems kitiems prisidėjusiems darbu, taipgi publikai už atsilankymą.

Po programos vyko šokiai ir pasikalbėjimai.

MIRĖ MARY WILKOVSKI- GARVEY [VILKAITIENĖ]

Ilgos ir sunkios ligos iškankinta, eidama 85-uosius metus, vasario 4 d. mirė Mary Wilkovski (Vilkaitienė), po tėvais Garvey. Velionė dideliame nuliūdime paliko dvi dukreles — Ardela Yutis ir Margaret Aleksander, žentą Vytautą ir sūnų Joną, devynis anūkus, dešimt proanūku, dvi dukterėčias ir vieną sūnėną.

Marytė gimė 1896 m. rugsėjo 3 dieną, Alytaus rajone, Dauguose, augo trijų brolių ir dviejų sesučių šeimoje. 1910 metais visa šeima atvyko į Scranton, Pa. Ten gyven-dama, Marytė susipažino su pažangių pažiūrų jaunuoliu William Wilkovski ir 1914 m. sukūrė šeimyninį gyvenimą. Nepakenčiant darbo sąlygų anglies kasyklose, persikėlė į Nashua, New Hampshire. Čia įsidarbino tekstilės dirbtuvėje.

Wilkovskiai suprasdami nelengvą darbo žmonių dalį, greit įsitraukė į pažangių lietuvių organizacijas, istojo į profsąjungą, skaitė ir platino darbininkišką spaudą. Tenka pastebėti, visa šeima dalyvauja visuomeninėje veikloje.

1965 metais išėję į pensiją, persikėlė į Floridą ir apsigyveno Panelas Park. Ir čia taip pat nuleido rankų, nuoširdžiai dirbo LLD. Organizuojant Lietuvių Piliečių klubą, Vilkauskai tapo aktyviais Klubo nariais. Tačiau neilgai jiems teko Floridoje gyvenimu džiaugtis. Pradėjo spausti ligos ir 1975 metais mirė Marytės vyras. Paliko viena. Laimė, kad turėjo geras dukras, sūnų ir jų šeimas, kurie iki paskutinės dienos motiną rūpestingai slaugė, prižiūrėjo.

Vėlionės pageidavimu, jos lavonas buvo sukremuotas, o pelenai palaidoti šalia jos mylimo vyro St. Petersburg, Memorial Park kapinėse.

KLUBO PARENGIMAS

Klubo parengimas įvyko vasario 16 d. savoj salėje. Svečių atsilankė daug, kaip vietinių, taip turistų. Diena buvo graži, saulutė kaitino šiltai.

8

Pavalgius pietus, žinių pranešėja Aldona Aleknieinė pranešė, kad turime daug turistų iš Kanados, New Yorko, Pensylvanijos, Massachusetts, ir daug vietinių. S. Kuzmickas pasveikino Valy Bunkų, išbuvusį 12 metų Klubo prezidentu ir įteikė jam pagerbimo lentelę. V. Kuzmickienė prisegė gėlę Valio žmonai. Valis pasakė gražią prakalbėlę ir palinkėjo naujam prezidentui geriausios sėkmės ir laimės Klubo vadovavime. Jo žmonelė padėjo už gėles.

Jonas Mileris pasakė gražią ir turiningą kalbą, apibūdinamas Klubo veiklą. Savo kalboje taipgi akcentavo lietuviškos dainos svarbą čia imigracijoje. Kalbėtojas gyrė mūsų chorą, dainuojantį lietuviškas dainas kiekviename parengime ir kvietė, kurie gali dainuoti ateiti į chorą. Ačiū Jonui už tokią gražią kalbą.

Emilija Young, newyorkietė, sudainavo keturias dainas. Gavo daug aploдимentų. Emilija niekad neat-sisako dainuoti mūsų parengimose. Didelis jai ačiū.

Choras sudainavo penkias dainas, kaip ir visuomet — lietuviškas, kurių gauna iš Lietuvos. Choro mokytoja Elena Janulytė pranešė, kad vėl gavusi iš Lietuvos.

Prezidentas S. Kuzmickas padėjo Jonui Milerui, Emilijai Young, choro mokytojai, choristams, gaspadinėms ir visai publikai. Baigdamas, kvietė vėl atsilankyti.

PRANEŠIMAS

Tarptautinę Moters dieną paminėsime kovo 9 dieną. Turėsime kalbėtoją Eleną Janulytę, choras sudainuos rinktines dainas. Kovo 16 dieną choras minės 20-ąsias gyvavimo metines. Visi parengimai vyks Klubo salėje. Prašau įsitiemyti dienas ir atsilankyti į šiuos svarbius parengimus.

GIMTADIENIAI

Klubo parengimo metu Elenai Jaskevičiūtei, Pranui Mockapetriui, Wilmui Strocek ir Vincui Giliui sudainavome Happy Birthday, Ilgiausių Metų ir Valio, Valio!

DRAUGIJOS PARENGIMAS

Vasario 23 buvo labai šilta ir saulėta, jau turėjome 80 laipsnių šilumos. Jau viskas pradėjo žydėti, dar vis turim daug turistų. Po pietų, žinių pranešėja Aldona Aleknieinė pranešė, kad turim daug turistų iš Kanados, Ohio, New Yorko, Massachusetts, Connecticut ir daug vietinių. Publikos buvo pilna svetainė. Ateina daug kita-taučių, jie labai mėgsta mūsų skanų valgių ir lietuviškas dainas.

PROGRAMA

Stasys Kuzmickas pasveikino publiką ir sudainavo tris dainas. Vieną dainą paskyrė Pranui Mockapetriui, Tumbling Tumbleweeds, jis šią dainą labai mėgsta. Antra La Donna E Mobile iš operos Rigoletto, ir Tėvynė muz. A. Raudonkio, žodžiai I. Lapinsko. Publikai labai patiko, daug plojo. Turėjome tris gimtadienius: Philomena Skapek, Adelė Budris ir Valerija Masienė. Visiems sudainavome Ilgiausių metų. Chorą parėmė Alice ir Vincent Gillis \$20.00, Kay Wallis \$10.00, Valerija Masienė \$10.00, Adelė Budris \$10.00, Philomena Skapek \$10.00 Choras sudainavo 5 dainas: Obelelė ir Upelis — muz. M. Vaitkevičiaus, žodžiai P. Gaulės; Nemuno kloniai — muz. B.

Gorbulskio, žodžiai V. Bložės; Ar ne tu — muz. B. Gorbulskio; Gintaro tėvynė — muz. B. Gorbulskio, žodžiai J. Strielkūno; It's A Small World — music by Richard M. Sherman. Didelis ačiū mokytojai Elenai Janulytei už gerą choro išmokinimą.

Pirmininkas S. Kuzmickas padėjo mokytojams, choristams, gaspadinėms, darbininkams ir visai

publikai už atsilankymą.

LIGONIAI

Sunkiai susirgo Vera Bunkienė. Buvo nuvežta į ligoninę. Vera Ziuris irgi ligoninėje. Jau geriau jaučiasi Jonas Gresh, V. Kuzmickienė, Helen Dobrow, Emilija Drobienė, A. Mikalajūnienė, Elma Bruwer. Linkiu ligoniams greit susveikti. S. K.

Chicagoje LDS jaunimas prieš virš 40 metų

MIDWEST VOICE

December 1941

Volume 2 No. 8

ON, ON TO BIGGER THINGS

Another year has slipped by and another milestone in the history of our organization has been added.

Many events have come into being since this time last year. Things as were then have taken on a new character, a new meaning.

The LDS as an integral part of America has had to face a number of new issues. These issues revolved around world shaking events and threats to the security of our country. President of the United States, Franklin Delano Roosevelt pointed out these dangers so there is no need for us to reiterate.

As these dangers increased governmental steps were taken to offset it. Drafting of manpower came. Total National Defense followed. Many of our members were drafted. They today serve Uncle Sam in this great emergency.

At present the LDS as an AMERICAN organization is squarely behind our President. Come what may, even to an expeditionary force across the sea to offset THE MENACE, we shall support it. In this emergency we must!

The Midwest Youth Council extends its greetings to the thousands of LDS members throughout the country. May we as a Lithuanian-American fraternity continue to grow.

LDS Midwest Council

Naturally this emergency has upset many of our members. It has tended to take their mind off the many vital organizational steps needed to give a boost to LDS activity. We owe it to ourselves and to the organization that a "comeback" to normal is staged. Otherwise our activities will even further decrease.

This "comeback" can be staged without forgetting any or all emergencies.

We have a big task ahead of us. It's only a matter of months before the LDS National Convention. And with the convention comes the problem of being prepared; prepared much in the same light as our government prepares. For without this preparation we're "dead ducks".

Let us without further ado start the "preparation ball" rolling. Let's put our shoulder to the wheel and be prepared for all eventualities; in our case the eventuality being the LDS CONVENTION OF 1942.

We cannot start too promptly. To insure success the time to start is now!

DO YOUR PART!

Prieš mane ant stalo guli 1941 metų gruodžio laidos laikraštukas "Midwest Voice". Laikraštukas penkių puslapių, rašytas mašinėle, spausdintas mimiografu, gausiai iliustruotas leidėjų bei bendradarbių darbo vinjetėmis piešiniais ir šiaip pagražinimais. Jį leido, matyti iš laikraštuko metrikos, LDS Midwest Youth Council taryba. Kaip pasakoja Julius Urbikas, laikraštuką redagavo LDS jaunuolių aktyvistų grupelė, vadovybėje buvusio "Vilnies" angliško skyriaus redaktoriaus Juozo Sakalo.

Laikraštukas sukelia ne tik to meto LDS jaunimo veiklos romantiką, o ir nuostabą, koks buvo aktyvus ir stropus LDS veikloje Amerikos pažangių lietuvių jaunimas. Per tuos virš 40 metų daug jų LDS veiklai "nubyrėjo". Vieni pasitraukė sukūrę mišrias šeimas, antri dėl kitokių priežasčių, bet daug dar tebeveikia, ypač uoliai skaito laikraštį "Vilnį" ir yra laikraščio skaitytojų pagrindas. Nors beveik visi jie pensininkai, bet mes dar vis įpratę juos vadinti jaunuoliais.

Laikraštuko "Midwest Voice" vedamasis tada LDS jaunimui akcentavo, kad LDS yra integralinė Amerikos dalis, ir kad viena iš daugelio Amerikos žmonių organizacija. Vedamojo autorius kvietė

LDS narius remti prez. Franklin Delano Roosevelt politiką, ryšium su Europoje prasidėjusiu karu. Girdi, nors jau daug LDS jaunesnių narių mobilizuoti kariuomenėn, bet mes likusieji dar labiau suglauskime eiles, kad LDS gyvuotu padėti Amerikai šiuo grėsmingų metų šaliai, stojusiai prieš hitlerizmą Europoje. Daug tada LDS jaunimo buvo pašaukti į kariuomenę ir ėjo mielai. Nemaža jų nebegrižo, nemaža kovoje prieš Vokietijos Hitlerio gaujas paliejo savo kraują.

Kitame laikraštuko puslapyje bendradarbis Alex Klauud savo komentaruose entuziastingai rašo, kaip LDS Midwest Youth Council taryba rimtai turi atkreipusi dėmesį į LDS jaunimo sportinę veiklą ir kaip rūpinasi, kad LDS jaunimo tarpe sportas plėstųsi ir klestėtų. Alex Klauud primena, kad artinasi LDS bowling trečiasis turnamentas, kuris numatomas Detroito ir ragina LDS jaunimo kuopas ruošti parengimus, šokių pramogas, kad sukėlus sportininkams vykti į turnamenta.

Laikraštis yra atspausdintas visame puslapyje Frances Yurgil straipsnis apie prasidėjusį LDS merginų Sorority sąjudį. Autorė pažymi, kad merginų stojimas į

[Nukel. 1 j 9 psl.]

Vilnis, 1965 kovo 14

Atkelta iš 8 pusl.

Sorority sąjudį daug didesnis negu buvo tikėtasi. Tame pačiame straipsnyje Frances Yurgil praneša, jog Sorority merginos planuoja tuoj po Naujų Metų turėti Hollywood Inn šokių parengimą ir išpėja, kad į parengimą ieiti tebus leidžiamos tik Sorority narės. Be to, Sorority sesutės, rašo Frances Yurgil, veda kampaniją "Smokers for LDS Yanks" ir galvoja turėti kitą parengimą per Valentine. Šis parengimas bus įdomus tuom, kad merginos vyrus ves šokti, o ne vyrai merginas.

Straipsnyje "MIDWEST Youth Council Notes" praneša, kad LDS Centro Komitetas yra nutaręs LDS Nacionalinį suvažiavimą turėti 1942 metų liepos mėnesį Chicagoje viename didesnių viešbučių. Pranešime raginamos jaunuolių kuopos organizuotai suvažiavime pasirodyti su savo gabumais, linksminėti suvažiavimo dalyvius bei kelti jiems nuotaiką, kad suvažiavimas nebūtų nuobodus.

Toliau rašo, kad Chicagoje lankėsi LDS Centro Komiteto sekretorius J. Siurba ir savo pranešime pažymėjo, nors LDS vėjus gavimui naujų narių vyksta neblogai, bet jis turėtų būti geresnis. Ir straipsnyje pažymima, kad naujų narių gavimui vajuje galėtų daug patalkininkauti LDS jaunuolių kuopos ir praneša, kad šiam reikalui įvyks LDS jaunuolių kuopų aktyvesnių narių pasitarimas.

Straipsnyje taipgi pažymi, kad kalėdų savaitės metu į New Yorką LDS jaunimo lyderių konferencijon vyks Frances Yurgil, Julius Urbikas ir Juozas Sakalas, konferencija vyksianti gruodžio 27 dieną. (Ar ši konferencija įvyko, neturiu žinių, žinau tiek, kad pirm konferencijos buvo mobilizuojama nemaža jaunų žmonių, jų tarpe ir chicagietis J. Urbikas išvyko į kariuomenę. J.Ž.).

Ypač įdomus pranešimas straipsnyje yra, kad Herrin, Illinois susiorganizavo nauja LDS kuopa. Grįžęs iš ten Juozas Sakalas papasakojo, jog ten yra galimybės suorganizuoti dar vieną kuopą. Todėl pavasario numatoma iš Midwest Youth Council tarybos kai ką pasiūsti į Herrin, Ill., kad kuopa susiorganizuotų pirm negu Chicagoje prasidės LDS Nacionalinis suvažiavimas.

Pabaigoje apgailestaujama, kad Rooselando lietuvių jaunimas nedalyvavo Midwest Youth Council tarybos "Barn Dance" parengime. Ar kas dėl to kaltas, ar rooselandiečiai pamiršo, pranešėjas nežino.

Laikraštukų telpa didelis skelbimas LDS ruošiamo 1942 Naujų metų pasitikimo baltųjų, kuris įvyksias Cicerijoje Liuosybės salėje. Skelbime garsina, kad Naujų metų pasitikimo baltųjų ruošia LDS Antros apskrities komitetas ir Midwest Youth Council taryba. Skelbime pažymi, jog šokiams gros The Blue Rythm Orkestras, susidedantis iš penkių muzikantų, banketo meniuje busių skanių patieklių ir gėrimų.

Tik perskaičius šį "Midwest Voice" laikraštuko vieną numerį ir tai į galvą vos telpa, kiek tada būta darbo LDS Midwest Youth Council tarybos vadovaujamoje jaunimo veikloje! Visa tam atlikti reikėjo nemaža aktyvių, pasišventusių veiklų darbuotojų. Jų vardai neturėtų būti pamiršti, turim apie juos rašyti, įvertinti jų darbus, davusius LDS judėjimui ir bendrai mūsų judėjimus daug ir labai daug.

J. Žaliukas

Vilnis, 1985 kovo 14

PRISIMINUS ONĄ JANULIONIENĘ

Ona Janulionienė

Kovo 5 d. suėjo metai, kai negailingai mirė išskyrė iš gyvųjų tarpo Ona Janulionienė-Puodžiūnaitė, sulaukusia 89 m. a. Velionė buvo gimusi 1895 m. gegužės 4 d. Sodeliškių kaime, Biržų rajone.

Dar būdama studentė, jau pasižymėjo kovose už darbo žmonių reikalus. Po pirmojo pasaulinio karo, grįžusi iš Rusijos, pradėjo organizuoti Nemunėlyje-Radviliškioje, Biržų rajone, vidurinę mokyklą. Ją įsteigus, ėjo direktorės pareigas. Šis miestelis randasi ant Nemunėlio kranto, kur į jį įteka upė Apaščia. Šios apylinkės jaunimas, dėkui įsteigta mokykla, turėjo progą tęsti mokslą. Svarbu, kad direktorė pati daugelį tų mokinių paruošė egzaminams, neimdama jokio atlyginimo ir ne vienam ištiesė įvairią pagalbą, įskaitant ir užkandas...

Ji supažindino mokinius su socialistiniais klausimais, kas nepatiko tuolaikinei Lietuvos vyriausybei.

Už tai ėmė ją persekioti ir net keliskart buvo areštuota. Jai teko palikti jos pačios įsteigtą mokyklą ir persikelti į Panevėžį. Čia irgi "juodosios varnos" nedavė ramybės. Matydama, kad toliau mokinti neįmanoma, ji išvyko į Kauną ir studijavo teisę.

Atliko daug svarbių pareigų. Tūlą laiką ėjo teisėjos pareigas.

Naciams užėmus T. Lietuvą, ji buvo kalinama. Kaip ji pati rašė "Vilnyje", matė, kaip naciai vedė jos drauges sušaudymui. Ir ji manė, kad bus sušaudyta, bet laimė, laiku Raudonoji Armija išvadavo Lietuvą, ir ji liko gyva.

Vėliau grįžo į savo gimtąjį kaimą Sodeliškius ir dirbo tos apylinkės DŽD tarybos deputate.

1970 m. suorganizavo savo buvusių mokinių susitikimą, nuo įsteigimo progimnazijos 50 metų progą.

Ji rašė, kad tai buvo maloniausias įvykis matyti didelį būrį žmonių, išėjusių į gyvenimą ir tapusių ištikimais tarybinei santvarkai piliečiais.

Velionė buvo "Vilnies" bendradarbė, nemažai yra tilpę jos vertinimų raštų "Vilnies" skiltyse. Viena rašė "Vilnyje" 1970 m. birželio 4 d. rašė, kad kolūkyje, kuriame ji dirba, Biržų rajone, Sodeliškių apylinkėje, kaip DŽD tarybos deputatė, balandžio 18 d. buvo suruoštas

Lenino 100 metų gimtadienio minėjimas, kur nemažai kolūkiečių buvo apdovanoti garbės raštais, Lenino medaliais, pinigineis dovanomis. Toliau rašo, kad ir ji buvo apdovanojama Lenino medaliu, 10 rublių ir jai suteiktas nusipelnusios kolūkiečių vardas.

Nesistengsiu sužymėti visus jos didelius ir visuomenei svarbius darbus, nes šiame trumpame rašinyje tas neįmanoma padaryti, tik pasakysiu, kad velionė Ona Puodžiūnaitė-Janulionienė savo švietimame gyvenime atliko daug gražių

Atviras laiškas "Vilnies" redakcijai

Seniai pažįstu senųjų bevaikių porą, gyvenančią gražiame nuosavame mūrinyje netoli parko. Jie patys ir žmonės pasakoja, kad į mūsų miestą jie atsikėlę gyventi išvakarėse Didžiosios depresijos, kai čia dar nebuvo nė vieno lietuvių, kai parko vietoje tebebuvo ažuolų miškelis, kurį prez. Rooseveltas metais, kad žmonėms davus darbo, pavertė į parką.

Kadangi jie bažnytiniai, artimos su jais draugystės neturėjau ir neturiu, bet kiek kartų su jais teko susitikti ir šnektelti, nors jie žinodavo, kad aš esu pažangietis, su manimi būdavo gana malonūs, ne tokie, kaip kiti bažnytiniai pažangaus žmogaus šaliniai, nenori nieko bendra turėti.

Kiek atsimenu, jis dirbo banke valytoju, kur jinau dirbo — nežinau. Gyveno abu ramiai, laukdami senatvės, sugyvendami su žmonėmis, kai kada netgi ateidavo į mūsų apolitinio lietuvių klubo rengiamus piknikus, parengimus... Matydavau, kad neišlaidūs, tvarkingi, ne kokie apsilaidėliai.

Kokiais metais jie išėjo į pensiją, negaliu tiksliai pasakyti, gal bus prieš penkiolika metų, nes per šiuos penkiolika metų vis rečiau pradėdavau juos matyti piknikuose bei parengimuose, kurių anksčiau turėdavome per metus po kelis. Tačiau vasaros metu juos vaikštinėjančius parke dažnai tekdavo matyti, kasmet vis senesnius. Praeitą vasarą pastebėjau, kad jis jau eina pasiramščiuodamas lazdele, ji įsikibus į jo parankę, atrodė, daug senesnė už jį, sudžiūvusi žila moterėlė. Pamatęs juos pagalvodavau, ką senatvė padaro iš žmogaus.

Einant man pasivaikščioti į parką, praeinant pro jų gražų mūrinyką, vis labiau per visą vasarą ėmė atkreipti mano dėmesį dažnai stovintis prie jų namelio šale šaligatvio parapijietės senmergės davatkos Mortos senas "Buick" automobilis. Ėmiau pastebėti, žiūrėk, senmergė davatka iššiveda senukus, pasodina į automobilį ir išveža pavazinėti po miestą, tai apvažiuoja aplink parką, tai nuveža į "Dominick's" supermarketą nusipirkti maisto produktų... O kai kada matydavau, kad jos automobilis prie mūrinyko stovi visą naktį.

Sau vienas pagalvodavau:

— Gal senukai sunegalavo.

Ir imdavau sielotis, kažin kaip bus man viengungiu ir bevaikiui, kai nebepajėgsiu nueiti į restoranėlį, nueiti nusipirkti maisto bei savęs apsižiūrėti vienas pats.

— Senukams gerai, susirado bičiulę, juos lanko, išveža, paguodžia, gal ir apskalbia, gal senutei padeda išsivirti kopūstų ar kitokios sriubos. Laimingi žmonės, mokėjo senatvę apsirūpinti, — nekartą pagalvodavau.

ir kilnių darbų.

Skaudu, kad jai netikėtai teko apšleisti gimtoji apylinkė ir baigti gyvenimą tolokai nuo gimtinės. Ji paskutines gyvenimo dienas praleido Linkuvos ligonių internate. Taipgi palaidota Linkuvos internato kapinėse.

Jos atlikti darbai ir meilė mokslui bei pastangos auklėti jaunimą socialistinėje dvasioje pasiliko kaip didelis dėkingumas jos mokinių mintyse ir širdyse iki jie gyvi bus.

Buvusi mokinė

J. Skeberdytė-Marazienė

Bet štai, anądien atskubėjo plepi viską mieste "žinanti" Marijona, mano šeiminingės pažįstama. Vos spėjo iš lauko įvirsti į frontruimį ir neatsikvėpdama į mane pradėjo:

— Žinai tuos senius, gyvenančius prie parko?

— Taip.

— Prašė, kad pas juos nueituomei.

Man tuoj į galvą dingtelėjo ta senmergė davatka, nes dar ko galiu pas juos ją rasti. Su ja susitikti, atrodė, bus kankynė.

Bet visgi kitą dieną tuoj po pietų nuėjau. Senukus atradau jaukiame minkštais baldais apstatytame frontruimyje sėdinčius prie televizoriaus. Pamatę mane senukai nudžiugo. Pasišnekėjom valandėlę ir ėmė jie pasakoti savo bėdas.

Pasirodo, kad už paslaugas tą senmergę davatką jie buvo bepradedę laikyti kaip savo tikrą dukrą.

— Būdavo tokia gerutė, švelni, — senutė pasakojo, — jeigu ko mums prireikdavo, tuoj bėga, atneša, tarytum, visu kūnu ir dūšia atsidavus mums padėti.

Po kiek laiko senukai susitarę, kai jiedu mirs viską jai palikti. Kad po jų mirties jai būtų mažiau trubelių, mūrinyką iš anksto užrašė jai. Mergina pasidariusi dar švelnesnė, paslaugesnė.

— Ne už mūrinyką pasidarė, — senukas pertraukė senutės kalbą, — už šimtines ką duodavai per šventes ir kitokiomis progomis pasitaikius.

Bėda prasidėjusi, kai mergina senukų paprašiusi paskolinti penkis tūkstančius dolerių naujam automobiliu nusipirkti.

— Galėjom paskolinti, bet paskutinius išimti iš banko nesinorėjo, — senukė porino, — kas žino kiek ilgai gyvensime, o gyventi vien tik iš pensijos čekių... gi visko gali atsitikti.

Mergina supykusi, kad senukai atsisakę paskolinti penkis tūkstančius.

— Užpraeitą mėnesį, kai diedas pasigavo slogą, paskambinau klebonijon ar negalėtų Morta ateiti ir atnešti aspirino, — senutė ėmė skustis, — girdi, jos nėra, išvyko į farmą, atsakymą gavau.

Bet to dar nepakanka. Prieš kelias dienas senukai gavę iš jiems nežinomo advokato laišką, kad per trisdešimt dienų turi išsikraustyti iš namo, nes namo savininkei reikalingas butas.

— Persigandom, skambinam klebonijon, skambinam advokatui, nuvykom pas advokatą ir ką gi! Jos namas, ji reikalauja išsikraustyti, kitaip policija iškraustys, advokatas pasakė, — senukas pranešė man parodyti laišką.

— Ir kas mums dabar daryti, — senutė lyg ėmė pulti isterijon.

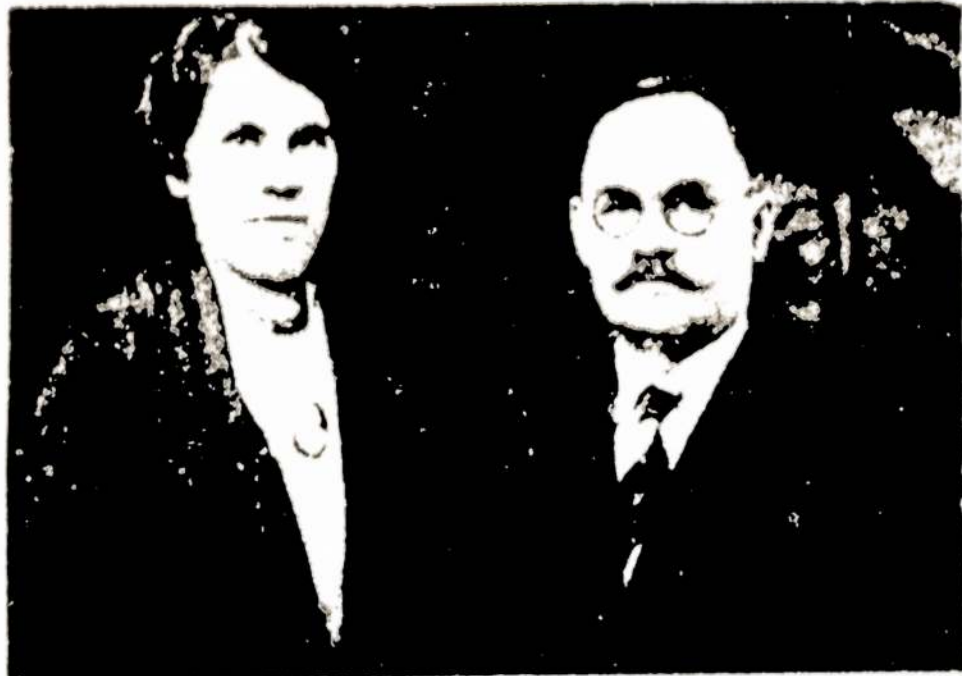
— Tamsta skaitote laikraščius,

Nukelta į 10 pusl.

Atkelta iš 9 pusl.
pamokytas žmogus, gal patartumėte ką mums daryti, — senukai maldavo.

Nieko aš jiems negalėjau patarti. Pagal įstatymus senmergės davatkos namas, ji su juo daro ką nori, netgi be senukų valios gali parduoti. Visgi senukus reikėjo raminti.

KILNUS PRISIMINIMAS IR ĮVERTINIMAS TĖVŲ IR JŲ GRAŽIŲ DARBŲ

Zofija ir Augustinas Zmitrai

Brooklynietė Bronė Zmitraitė-Keršulienė prisiuntė "Vilniai" \$60 ir parašė, kad užmokanti už "Vilnies" prenumeratą, o likusius \$50 skiria apmokėjimui, prisiminimo jos mylimos mamytės, atžymint tą skaudų įvykį, kai negailėstinga mirtis užgesino jos šviesaus gyvenimo liepsnelę 1940 m. vasario 18.

Bronė Keršulienė rašo, kad jos mamytė Zofija Banytė-Zmitrienė buvo didelė "Vilnies" šalininkė ir ją mėgo skaityti, kuomet tėvelis buvo daugiau linkęs prie laikraščio "Laisvės".

Velionė Z. Zmitrienė buvo gimusi 1869 m. Sakiuose, Lietuvoje. Mirė 1940 metais vasario 18 d. Į šią šalį atvyko 1912 m. pas pirmiau atvykusį vyrą Augustą Zmitrą, Scrantone, Pa. Su ja kartu atvyko dukros Bronė ir Viktorija, kuri mirė 1965 m., Brooklyn, N. Y.

1917 m. visa Zmitrų šeima persikėlė gyventi į Binghamton, N. Y. Po trumpo laiko Zmitrų namai Binghamtone likosi pažangios veiklos centru. Pas juos vykdavo įvairūs organizaciniai pasitarimai. Kuomet atvykdavo iš kitų miestų kalbėtojai bei organizatoriai, visi rasdavo motinišką prieglobstį pas Zmitrus. Be to, visa šeima dirbo pažangos labui.

Augustas Zmitra jau Lietuvoje būdamas buvo pagarsėjęs revoliucinėje veikloje. Caro tarnai buvo pasimoję jį įkalinti, bet jam pavyko pabėgti ir atvykti į JAV 1905 m., o po poros metų jis vėl grįžo i

Kultūrietių žiniai

Mielos Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narės, šiuo mi primenu, kad mūsų susirinkimas įvyks kovo 19 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Pasitikiu, kad po pertraukos gerai pailsėjote, tai visos būtinai pasistenkite dalyvauti šiame susirinkime. Kaip žinote, šiame susirinkime atžymėsime Tarptautinę Moters dieną, išklausysime kalbų bei dainų, taipgi šauoniai pasivaišinsime, o po to aptarsime draugijos reikalus.

Prašau visas atsilankyti laiku, nes pirmiausiai turėsime programą ir vaišes. Nepavėluokite. Būtų labai gražu ir vietoje, kad pasikviesumėte ir savo vyrus į šį šaunų pobūvį-susirinkimą.

Sekr. J. Marazienė

Patariau bandyti susitaikyti su ta davatka.

— Nes kitaip ji iš namo jus išmes ir turėsite glaustis į senelių namus gyvenimo baigti, — pasakiau jiems.

Atsisveikinda as su jais jaučiausi nelabai kaip, kad nieko jiems negaliu padėti. Skaitytojas

Lietuva. 1911 m. atvyko vėl į Ameriką ir už metų pas ji atvyko žmona ir dvi dukros.

Sužymėti jų gražius ir didelius darbus pažangos labui trumpoje žinutėje neįmanoma, tik tiek pasakysiu, kad nors jau 45 metai kaip negailėstinga mirtis išskyrė iš gyvųjų tarpo mielą Zofiją, o 35 m. kai Augustinas Zmitra paliko mus, bet jų dideli ir kilnūs darbai tebėra nepamiršti tų, su kuriais jie taip pavyzdinčiai ir nuoširdžiai dirbo darbo žmonių labui.

Negalima nepažymėti, kad jų kilnus atžalynas — dukra Bronė Keršulienė su vyru Valteriu tęsia tėvų pamėgtą darbą. Dabar Keršulių namai Brooklyne yra svečių namai. Pas juos randa tikrai tėvišką prieglobstį atvykę pasisvečiuoti iš T. Lietuvos tautiečiai, taipgi nuvykę į svarbius susirinkimus, suvažiavimus visuomenės veikėjai. Dažnai jų puikiame sode vyksta įvairūs renginiai vasaros laiku. Dukra seka tėvų pėdomis ir tęsia jų kovą už šviesesnį ir pilnesnį darbo žmonių rytojų. Taipgi jie prisideda prie kovos už išlaikymą pasaulyje pastovios taikos.

Sis dukros prisiminimas mylimos motinos ir tėvo ir įvertinimas jų kilnių darbų gali būti puikiu pavyzdžių kiekvienam asmeniui, kurie gerbia savo tėvus ir jų gyvenime atliktus didelius ir gražius darbus. Garbė Jums, mieli darbo klasės kovotojai, už gražų ir taikų žmonių gyvenimą! Vyšnutė

APLANKĖME URŠULĘ JUODAITIENĘ

Vasario 8 d. mudu su Vincu nuvykome aplankyti darbščiosios visuomenės veikėjos Uršulės Juodaitienės į Parkside Gardens Nursing Home, 5701 W. 79 St., Burbank, Ill. 60459. Nuvykę radome ligonę prastame ūpe. Skundėsi, kad nesijaučianti gerai. Bet pamąčiusi mus nudžiugo ir apipylė mus įvairiais klausimais, kaip eina veikimas "Vilnies" pastogėje, taipgi Kultūrietių draugijoje. Dabar sulaukusi 92 metų, ji jau neįstengia nieko veikti, nes dažnai galva sukasi, tai prisibijanti viena pasilikti namuose.

Palinkėjome jai sustiprėti ir vėl dirbti pažangos labui, kaip dirbo per veik visą savo brandų gyvenimą. Estelle Bogden

MIRĖ IR PALAIDOTA LUCILLE MATUZ

Lucille Matuz

Po ilgos ir sunkios ligos vasario 17 d. mirė drg. Lucille Galvanauskaitė-Matuzienė, sulaukusi 88 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Žemaičių Kalvarijos mieste. Į šią šalį atvyko 1914 m. kovo mėnesį.

Velionė buvo pašarvota P. J. Ridiko koplyčioje. Palaidota vasario 20 d. 10 val. ryto. Dar gerai prieš 10 val. prisirinko gražus būrelis velionės idėjos draugų. Laidotuvių apeigos pradėtos su vargonų muzika, grojant muzikai Valeria Urbikas. Po to dainuoja solistė (velionės ilgų metų globėja) Estelle Bogden "Vienas iš mūsų iškeliauja". Po dainos seka kalba. Kalbėjo Julija Marazienė, ilgų metų velionės asmeninė draugė. Ji plačiai palietė velionės gyvenime atliktus svarbius visuomeniškus darbus. Velionė atvyko į šią šalį vos sulaukusi 16 metų, bet jau buvo pradėjusi blaiviai galvoti. Mėgo daug skaityti ir gyvendama Rockford, Ill., 1917 m. pradėjo dalyvauti pažangių lietuvių organizacinėje veikloje, o 1919 metais persikėlus gyventi į Gary, Ind., dalyvavo ten vykstančioje demonstracijoje, kurią surengė išėję į streiką plieno liejimų darbininkai. Ji toje demonstracijoje buvo plieno bendrovės mušėikų sumušta ir įkalinta. Po to ji dar daugiau stoji į pažangių darbininkų veiklą ir jau atvykusi gyventi į Chicago, 1923 m. stoji į ALDLD 19 kuopą ir kitas darbininkiškas organizacija, taipgi LKM chorą ir dirbo, kiek sąlygos leido.

1930 metais sukūrė šeimos židinį su Antanu Matuzu, kuris taipgi buvo pažangios minties. Per visą savo gyvenimą Chicagoje Lucille ir jos mylimas vyras Antanas dirbo

LAIKAS MESTIS Į DARBĄ

"Vilnies" skaitytojai žino, kad šių metų birželio mėnesį įvyks didelė "Vilnies" šventė, jubiliejinis suvažiavimas, koncertas ir banketas. Dalininkų suvažiavimas įvyks birželio 8 d., 10 val. ryto "Vilnies" salėje. Koncertas ir banketas vyks birželio 9 d., Archview Banquet Hall, 3429 So. Archer Ave., Chicago, Ill. Pradžia 12 val. dieną. Bilieto kaina \$20 asmeniui.

Bilietai jau pagaminti ir platunami. Banketo stalai bus taip sutvarkyti, kad prie vieno stalo tilps 10 asmenų. Bilietus platinti jau paėmė šie asmenys: A. Vaitkienė 10 bilietų, J. Marazienė 10 bil., S. J. Jokubka 10 bil., J. Pateckas \$10 bil., J. Urbikas 5 bil. Iki skaitysite šį pranešimą, bus daug daugiau draugų, kurie platins minėtus bilietus. Taipgi jų nemažai pasiūsta į Detroitą, St. Petersburg, Kalifor-

pažangiam judėjime. Lucille daug dirbo Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijoje ir jos buvusiam chore. Taipgi gražiai reikšdavo si "Vilnies" naujų skaitytojų vajuje ir kitose organizacijose.

Užsiliepsnojus antram pasauliniam karui, Japonijai, o vėliau ir Vokietijai užpuolus mūsų šalį, Lucille organizavo kultūrietes duoti kraujo, kad tuo būdu padėjus sužeistiems kariams. Dėka jos pastangoms, buvo daug kraujo pasiūsta į karo frontą ir tuo būdu nemažai karių išgelbėta nuo mirties.

Velionė taipgi daug prisidėjo surinkimui ir pasiuntimui drabužių į Lietuvą nuo karo nukentėjusiems mūsų tautiečiams.

1963 m. jos vyrui Antanui išėjus į pensiją, abu išvyksta į Floridą ir apsigyvena Fort Lauderdale mieste. Jie tikėjos dar daugiau veikti pažangos labui. Bet Antaną ištiko širdies smūgis, pergyveno rimtą širdies operaciją. Lucille jį palaugė per ištisus 6 metus. 1970 m. vasario 3 d. Antanas mirė. Jo palaikai pervežti į Chicago ir palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Lucille grįžta į Chicago ir tikisi čia dirbti pažangiose organizacijose. Bet pati suserga, o vėliau praranda koją ir lieka invalidė. Taip vargo per 13 metų, drg. Estelle Bogden globojama. Bet ir ligos suspausta skaito ir remia laikraštį "Vilnis", pasiliko visų pažangių organizacijų narė iki mirties. Neįmanoma visų skaudžių pergyvenimų suminėti. Tiek galima pasakyti, kad ji atidavė visas jėgas darbo žmonių reikalų gynime ir negailėstingos ligos perblokšta nesuabejojo. Vis teiravosi, kas veikiama pažangos bare ir ragino savo lankytojus kovoti prieš branduolinio karo rengėjus, kurie nori sunaikinti visą žmoniją.

Baigus kalbą, vėl tęsėsi dainos, o prie karsto stovėjo ALMK draugijos garbės Sargyba.

Pasibaigus laidotuvių apeigoms, buvo nulydėta į Lietuvių Tautines kapines ir palaidota šalia mylimo vyro. Po laidotuvių, vykdamas jos valia, laidotuvių direktorius Estelle Bogden vardu visus užkvietė į Landmark restoraną pietums ir tuo būdu padėkojo visiems už paskutinį patarnavimą mielai Lucille.

Taip buvo baigta mielos lietuvaiteš, nuoširdžios pažangietės paskutinė kelionė. Laidotuvių Dalyvė

RUOŠTIS SUVAŽIAVIMUI

nija ir į kitas lietuviams apgyventas kolonijas. Taipgi galėsite išgyti "Vilnies" raštinėje.

Kiek teko nugirsti, į šį "Vilnies" 65 metų gyvavimo jubiliejinį pažmonį atvyksta nemažiau 5 svečiai iš T. Lietuvos, kurie prisidės prie šaunesnio programos išpildymo. Šio pažmonio dalyviai turės progos arčiau susipažinti su T. Lietuvos menininkais ir visuomenininkais.

Teneatsiranda Chicagoje ir artimesnėse kolonijose nei vieno sąmoningo lietuvių, "Vilnies" rėmėjo ir skaitytojo, nedalyvavusio dalininkų suvažiavime bei bankete-koncerte. Savo dalyvavimu ne tik įrodysite kaip aukštai vertinate savo laikraštį "Vilnis", bet ir turėsite progos paklausti žavių dainų ir artimai susipažinti su Lietuvos šių dienų menininkais ir visuomenininkais.

Sekr. J. M-nė

Vilnis, 1985 kovo 14

Kaip eina "Vilnies" vaju?

[Nuo vasario 11 iki 22 d.]

Atrodo šiame vajuje J. Marazienė išeis laimėtoja. Antanas Litvinas užprenumeravo 30 naujų skaitytojų ir punktus atidavė jai, kad kas ją pralenktų, nebėra vilties. Tačiau šiame vajuje didžiausias nuopelnas turėtų būti floridietei Mary Brennan, kaip vajuos darbe naujokei, surinkusiai virš tris tūkstančius punktų.

Be 30 naujų skaitytojų A. Litvino priskaitytų J. Marazienei, per raštinę gauti du nauji ir vieną gavo Mary Brennan.

Si suvestinė yra priešpaskutinė.

Vajininkai išsirikiavo taip:

	Punktų
JULIA MARAZAS—ALMK Drg.	6,000
MARY BRENNAN—St. Petersburg, Fl.	3,280
ST. MASYTĖ—Detroit, Mich.	1,940
VIOLET TRASK-TARASKIENE—San Francisco, Cal.	740
ALVINA STRICH—Kenosha, Wisc.	360
ELIZABETH REPSHIS—Dorchester, Mass.	200
OFFICE	3,400

Maloni žinutė

Siomis dienomis gavau laiškutį iš mielos visuomenės veikėjos rašytojos drg. Ksaveros Karosienės, kuriame tarp kitko rašo, kad ji ir jos draugė Marytė Baltulionytė-Strauss ruošiasi atvykti į "Vilnies" jubiliejinę iškilmes. Tikrai bus malonu su jomis susitikti ir pasikalbėti.

Lauksime mielų viešnių atvykstant. Vilnietė

SUSILAUKĖ NUOŠIRDAUS DĖMESIO

Ksaveros Karosienės, išymiosios JAV lietuvių pažangietės, prisiminimų knyga "Pasirinkimas visam gyvenimui" išėjo praeitų metų gruodžio mėnesį. Netrukus ji, atskleidžianti plačią XX amžiaus darbo žmonių buitį ir išsivadavimo kovų panoramą JAV, susilaukė palankaus Tarybų Lietuvos spaudos dėmesio. Dar prieš išeinant knygai, ja pristatė "Tarybinės moters" žurnalas, pateikęs ištrauką iš būsimos knygos. "Naujų knygų" leidinyje (1984, Nr. 11) knyga pristatė jos literatūrinis bendraautoris V. Kazakevičius, kuris, dar

1978 m., viešėdamas pas K. Karosienę jos kvietimu, sutarė ruošti šią knygą.

Netrukus po Naujų metų pasirodė ir šios knygos recenzijos, kurių autoriai — K. Karosienė asmeniškai gerai pažįstantys A. Simkūnas ("Tiesa"), F. Strumilas ("Vakarinės naujienos"), S. Krivickas ("Gimtas kraštas"). Be abejo, knyga susilauks vertinimų ir kitoje Tarybų Lietuvos spaudoje — ji domina savo autentišku pasakojimu apie ilgą ir turtingą plačiai mūsų žinomos veikėjos gyvenimą.

Šiuo metu spaustuvėje jubiliejinis "Vilnies" albumas — "Vilnis" ir "vilniečiai". Jo formatas ir išvaizda panašūs į 1970 m. išleista "Aukšini jubilieju", tik šis bus žymiai storesnis (vien nuotraukų — daugiau kaip 180). Leidini sudarė V. Kazakevičius, bendradarbiaudamas su S. J. Jokubka. Knygai medžiaga rinko ir J. Marazienė, A. Kusta, našė jai visa eilė Lietuvos autorių.

Vladas Kaunietis

Su "VILNIES" turistine grupe

APLANKYKITE LIETUVĄ

"Vilnies" administracijos organizuojamoje laikraščio skaitytojų dešimt dienų pabuvoti Lietuvoje turistinėje grupėje dar yra vietų. Norintys vykti, skubėkite užsiregistruoti laikraščio administracijoje.

Grupė iš Chicagos išvyks birželio 3 dieną, porai naktų stabtelės Maskvoje, birželio 6 d. anksti rytą nuvyks į Vilnių. Po dešimties dienų išvyks iš Vilniaus, parai vėl stabtelės Maskvoje ir per Zurichą birželio 18 dieną grįš į Chicago.

Šios grupės sudėtyje bus 45 žmonės. Labai galimas daiktas, viešėdami Lietuvoje turės progą aplankyti savo gimtines.

Grupės kelionės reikalus tvarkys American Travel Service Bureau agentūra, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643.

Kelionė į abi puses, viešbučiai, maistas ir tuai kaip pakeliui, taip Lietuvoje — \$1700.00 iš Bostono. Bet iki birželio 3 dienos kaina gali ir pakitėti.

Gauti daugiau informacijų kreipkitės į "Vilnies administraciją, 3113 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telefonas (312) 842-7325.

A. Dočkienė rūpinasi pažangia spauda

Nuoširdžiai pažangietė ir savo laiku daug dirbusi pažangių laikraščių platinimo drg. Anielė Dočkienė pasimokėdama už laikraštį "Vilnis", už žiemos sveikinimą, įteikė paramos \$10. Taip gi pasimokėjo už "Laisvės" prenumeratą ir įteikė \$8 paramos. Viso "Laisvei" pasiuntė \$20.

Didelis jai dėkui už dažną paramą pažangios spaudos. Vilnietė

J. Urmonienė išvyksta ilgon kelionėn

Kovo 12 d. iš Marquette Parko senyvo amžiaus piliečių grupė išvyko pasidairyti po plačią mūsų šalį. Ilgesnį laiką mano praleisti Arizonos valstijoje ir čia aplankyti pačias idomiausias vietas. Sakė, apsilankys ir Naujoje Meksikoje. Tik pabaigoje kovo mėnesio ar pradžioje balandžio grįš į namus.

Linkėtina mielai Julijai malonios ir įdomios kelionės. Vilnietė

MIRUS

Lucille Matuz

Reiškiamė gilią užuojautą velionės giminėms Tarybų Lietuvoje. Šioje šalyje ir kilnios idėjos draugams bei draugėms, kurie jaučia gilų liūdesį, dėl jos atsiskyrimo iš gyvųjų tarpo. Žinokite, kad ir mes liūdimė netekę kilnios idėjos draugės:

Ruth Kruder
Ona Petrutienė
Ona Jakubauskienė
Mary Urbikas
Julius Urbikas
Julija Marazienė
Alicia Pauliukienė
Sally Zukauskiene
V. Zukauskas
Antanas Chapas
Stena Chapas
Heien Trusk
Marcella Wassef
Ed. ir Frances Jordan

Stasy ir Ona Jokubkai
Antanina Vaitkienė
Pranas Vaitkus
Valerija Urbikas
Jonas Pateskas
T. Mucha
Antanas Litvinas
Julija Urmonienė
Nellie De Schaaf
Louis De Schaaf
Jessie Vesely
Denise ir "Mitch" Kozel
K. Ainorienė
Nellie De Schaaf

Louis De Schaaf

MIRUS

Lucille Matuz

Reiškiamė gilią užuojautą velionės giminėms T. Lietuvoje, taipgi šioje šalyje ir kilnios idėjos draugams. Mes kartu liūdimė netekusios ilgametės ir būvusios veiklios narės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS DRAUGIJA,
VALDYBA IR NARĖS

MONSON, MASS.

MIRUS

Albert Dupsha [Daukšys]

Reiškiamė gilią užuojautą jo dukroms Joanne, Sandra ir Jackie, sūnums Steven ir Michael ir jų šeimoms, jo sesutei Yvonne ir jos šeimai, broliui William ir jo šeimai, ir kitiems artimiesiems giminėms ir draugams. Žinokit, kad ir mes liūdimė netekę gero draugo ir dainų mylėtojo.

LAKSTUTES IR JONAS

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Mary Wilkosky

Reiškiamė gilią užuojautą jos dukroms Margaret Alexander ir Ardella Yutis ir jų šeimoms Pinellas Park, sūnui John St. Petersburg ir jo šeimai bei kitiems artimiesiems giminėms bei draugams.

Žinokit kad ir mes liūdimė netekę geros draugės.

A. M. Raškauskai
H. Siaurienė
H. Janulis
R. Janulis
H. Sarkiūnienė
V. Kuzmickienė
S. Kuzmickas
A. Budris
J. Greblikas
E. Dudienė
S. Nagy
V. Budrionienė
F. Budrionis
L. Tvaska
F. Mockapetris
H. Denny
E. Valley
W. Strecok
A. Hluchy
M. Coletta
E. Schuetz
A. Schuetz
O. Glinskas
C. Glinskas
A. Laubikis
F. Sbaenik

B. Vaitkienė
J. Vaitkus
M. Brennan
B. Brennan
V. V. Bunkai
D. Mikalauskas
Lucy Marr
M. Repečka
T. Lukienė
J. Lukas
A. Orand
L. Orand
V. Watt
W. Alaveckis
M. Miller
J. Miller
Akelis
H. Thomas
V. Thomas
A. Gillis
V. Gillis
B. Remaika
F. Remaika
A. Aleknienė
P. Alekna
B. Beauseigneur

**Antuaneta Butkis
sveikatos priežiūros
įstaigoje**

Antaneta Butkis vasario 13 d. perkelta iš ligoninės į American Health Care Center, 512 E. Ogden Ave., Westmont, Ill. 60599. Room 122. Ji čia turės pabūti nemažiau mėnesį laiko, nes jai po pergyventos kojoje operacijos būtina turėti tam tikra mankšta, kas būnant

vienai namuose neįmanoma.

Operacija pavyko ir po reikalingos terafijos tikimasi, kad Antuaneta vėl galės vaikščioti ir gal be ramsčių pagalbos.

Tikrai malonu buvo girdėti, kad buvusi stambi pažangių organizacijų veikėja sėkmingai susveiks, o susveikusi vėl galės dirbti organizacijose, kaip dirbo pirmiau. To tikrai linkiu nuoširdžiai mielai Antuanetai.

Ona Petrutienė-Peters

LIUDNA MIRTIES SUKAKTIS

Pranas Vasiliauskas [Wassel]

[Mirė 1965 metų kovo 12 dieną]

Kovo 12 dieną sustojo plakusi Prano Vasiliausko jautrioji širdis. Mūsų mylimasis atsiskyrė iš mūsų tarpo visiems laikams. Mes jo liūdim ir nepamiršime, nežiūrint kiek metų prasilinks.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Varnių mieste. Šeimėje buvo penki broliai, dabar visi jau mirę.

Lai Jam būna ramu ilsėtis Lietuvos Tautinėse kapinėse, nuliūdę liekame.

žmona **MARCELLA VASILIAUSKIENE**
podaikra **FRANCES** ir vyras **EDWARD JORDAN**
brolių vaikai Amerikoje ir Lietuvoje

MIAMI, FLA.

MIRUS

Juozas Paukštaitis

Mirė po sunkios ir ilgos ligos, išgyvenęs 92 metus. Palaikai buvo sukremuoti.

Juozas buvo rimtas ir veiklus organizacijose. Prigulėjo prie LLD, LDS, Lietuvos Socialio klubo ir Lietuvos Piliečių klubo. Buvo visu pagerbtas.

Liko nuliūdime žmona Marytė. Reiškiamo gilia užuojautą Marytei, kuri per daug metų prižiūrėjo savo mylimą Juozą.

H. N.

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Mary Wilkosky

Mirė 1985 vasario 4 sulaukus 88 metų. Reiškiamo gilia užuojautą jos dukroms Margaret Alexander ir Ardella Yutis ir jų šeimoms F.ellas Park, sunui John St. Petersburg, ir jo šeimai bei kitiems artimiesiems giminėms, bei draugams.

Liūdim netekę geros draugės.

ST. PETERSBURG LITHUANIAN
SENIOR CITIZENS CLUB
VALDYBA IR NARIAI

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Mary Wilkosky

Reiškiamo gilia užuojautą jos dukroms, Margaret Alexander ir Ardella Yutis Pinellas Park, sunui John St. Petersburg, 9 anūkams, 10 proanūkams ir idėjos draugams. Gaila netekus geros draugės.

Liūdim,

ST. PETERSBURG LLD KUOPOS
VALDYBA IR NARIAI

GRĮŽO IŠ SAULĖTOS FLORIDOS

Vasario 17 d. teko pasikalbėti su drg. A. Vaitkienė. Ji sakė, kad vasario 13 d. grįžusi iš Floridos. Tuo laiku, kada ji ten viešėjo, buvo ir Floridoje šalta. Tik Miami ir jos apylinkėje nebuvo šalta. Jai teko plačiai pavažinėti po Miami apylinkės miestus ir pasigrožėti tenykščia aplinka. Jos pusseserė, Justina Mauel, pas kurią viešėjo, buvo rimtai susirgusi, tai dėl to ji negalėjo apsilankyti St. Petersburg, kur taipgi turi giminių ir daug pažįstamų.

Be Justinos Mauel Antanina dar turi kitą giminaitę, Jievtutę Zubas. Ją taipgi aplankė ir paviešėjo.

Vilnietė

IŠPILDE DUOTĄ PAŽADĄ

Prieš tūlą laiką "Vilnies" direktijos, administracijos ir redakcijos bendrame posėdyje buvo nutarta, kad visi dirbantieji "Vilnies" įstaigoje įteiks dviejų darbo savaičių alga "Vilnies" namo stogo remonto reikalui. Visi dirbantieji tą tarimą užgyrė.

Pasiteiraus administracijoje sužinota, kad duotą pažadą jau ištesėjo šie darbininkai: J. Pateckas, J. Urbikas, J. Marazienė, S. J. Jokubka. O Nellie De Schaaf įteikė trečdalį dviejų savaičių uždirbtos sumos. Reikia tikėtis, kad ir kiti paseks suminėtus darbininkus. Stogo remonto reikalas skubus ir svarbus.

Sekr. J. M.

MIRUS

**Mary Gabrienei — Lake Villa, Ill.
Edwin P. Urbikas
Lucille Matuzienei**

Reiškiamo gilia užuojautą jų šeimoms ir visiems giminėms, artimiesiems ir draugams Lietuvoje ir Amerikoje. Žinokit, kad ir mes liūdim netekę gerų idėjos draugų.

MILLIE KANCERE
V. ir D. YOTKA

MIRUS

Edwin P. Urbikas

Reiškiamo gilia užuojautą jo žmonai Lorraine, dukrai Catherine, sunui Eldon, broliams Julius (Mary) Urbikas, Anthony (Valeria), anūkui, ir kitiems artimiesiems giminėms ir draugams. Gaila netekus brolio, mūsų gerų draugų Julius ir Antano Urbiko. Žinokit, kad ir mes liūdim su jumis.

M. Wassel J. Marazas
F. Jordan L. De Schaaf
E. Jordan N. De Schaaf

Julia Urmon

LIUDNAS PRISIMINIMAS BRANGIOS MAMYTĖS

Zofijos Zmitrienės

MIRUSIOS PRIEŠ 45 METUS

Neužmirštamai ir liūdnei prasilinko 45 metai nuo to skaudaus įvykio, kaip negailestinga mirtis sustabdė mūsų brangios motinos ir uošvės Zofijos Banytės-Zmitrienės kilnios širdies plakimą, 1940 metais vasario 18 d. Laikas neužgydė ir neužgydys mūsų širdyse padarytos žaizdos. Mes tęsiame ir tęsime jos nebaigtą darbą pažangos ir darbo žmonių labai ir vis prisiminsime jos gražius nurodymus ir pamokinius, kaip gyventi naudingai ne tik sau, bet visai žmonių.

Ypatingai dirbsime, kad pastojus kelią branduolinio karo rengėjams, kad tuo būdu išgelbėjus žmoniją nuo pražūties.

Liūdinti, Duktė **BRONĖ KERŠULIENĖ**
Žentas **VALTERIS KERŠULIS**

MIRUS

**Robert E. Bordner
Verai J. Žilinskienei
Lucille Matuz**

Reiškiamo mirusių šeimoms, giminėms ir draugams gilia užuojautą netekusiems brangių artimųjų. Žinokite, kad aš Jus giliai atjaučiu ir kartu liūdžiu.

EVA SANKUS
Chicago, Ill.